

Asunnot
Kapula putoaa

Toimitilat
Tuntemattomien armoilla

Korjaaminen
Lähtövuorossa

Infra
Muutos ajaa kasvuun

Odottavien aika on pitkä

Rakentaminen on keikahtanut nollakorkoajan kasvuveturista Suomen talouden suurimmaksi jarruksi. Rakentamisen käännettä odotetaan kaikkialla kieli pitkänä. Rakentamisen miinukset pienenevät loppuvuotta kohti. Varsinainen käänne ei kuitenkaan ole vielä käsillä. Toipuminen on lähivuosinakin poikkeuksellisen hidasta. Tuotanto jää kauas totutusta.

”Nykyisen suhdanteen vauhdittamiseksi riittäisi pelkästään rakentamisen saaminen jaloilleen. Pidemmän aikavälin kasvukaan ei onnistu, jos rakentaminen rikkoutuu odotellessa pysyvämmin.”

Pääkirjoitus sivu 3

Sisällysluettelo:

Pääkirjoitus:	3
<i>Odottavien aika on pitkä</i>	
Katsaus rakentamisen ajankohtaisiin teemoihin:	4
<i>Ei käännettä</i>	
Suomen talous:	25
<i>Suhdanne vahvistuu loppuvuonna – toipuminen jää hitaaksi</i>	
Rakentamisen tilastot:	35
<i>Näkymä paranee – tuotannon lasku jatkuu kuitenkin koko vuoden</i>	
Näkymä rakentamiseen 2024-2025:	34
<i>Tuotanto pysyy matalalla tasolla – paluuta totuttuun ei ole</i>	
Asuntorakentaminen:	35
<i>Kapula putoaa</i>	
Toimitilat:	36
<i>Muiden armoilla</i>	
Korjausrakentaminen:	37
<i>Lähtövuorossa</i>	
Infrarakentaminen:	38
<i>Muutos ajaa kasvua</i>	

Odottavien aika on pitkä

Rakentaminen on keikahtanut nollakorkoajan kasvuveturista Suomen talouden suurimmaksi jarruksi. Kaikki odottavat nyt rakentamisen käännettä. Kotitaloudet tarvitsevat uusia asuntoja. Sijoittajat haluaisivat sijoittaa, pankit lainata ja rakentajat rakentaa. Media ja suuri yleisökin haluaisi kuulla jo hyviä uutisia rakennusalalta. Korot laskevat rapakon molemmin puolin ja Suomen talouden pohjakosketus on takana. Rakentaminen reagoi aina muuhun talouteen. Onko rakentamisenkin käänne nyt käsillä?

Pitkät miinukset pienenevät myös rakentamisessa. Suomen taloudessa ei kuitenkaan rakentamisen näkökulmasta tapahdu vielä juuri mitään. Talouden mittarit ovat edelleen pääosin pakkasella. Toiveiden varaan rakennettu parempi loppuvuosi on vielä laiha lohtu syvän kriisin jälkeistä aikaa odottaville rakentajille. Hankkeita toki valmistellaan. Nyt pelataan kuitenkin varman päälle.

Asuntokaupan toipumiselle on eväitä. Asuntojen uudisrakentaminen on sen sijaan monen lukon takana. Vapaarahoitteinen asuntorakentaminen on yhä halvaantunut, ja tänä vuonna vastasyklisesti ylös nostettu valtion tukema tuotanto vähenee ensi vuodesta alkaen tuhansilla asunnoilla. Korvaavaa vapaarahoitteista kysyntää ei tässä tilanteessa löydy mistään. Kapulan vaihto tuetun ja vapaarahoitteisen kesken ei onnistu. Asuntotuotanto pysyy edelleen matalalla tasolla. Toimitilarakentaminen vauhdittuu kunnolla vasta kansainvälisen kiinteistömarkkinan toipuessa ja sijoittajien kiinnostuessa taas Suomesta. Teollisissa investoinneissa viime vuosien pääsääntö on ollut siirtyminen. Pilven reunalla on edelleen paljon hankkeita. Usko niiden saamiseen suomalaisen maan kamaralle on rakentajien keskuudessa koetuksella. Korjausrakentamisen toipumiselle on edellytyksiä. Rahoitus kasvuseutujen ulkopuolella pysyy kuitenkin haastavana. Infralla on kaiken järjen mukaan vuorossa 7 lihavampaa vuotta. Geopolitiikka ja energiasiirtymä muokkaavat toimintaympäristöä voimalla. Kunnianhimo ja määrärahat eivät kuitenkaan vastaa pohjoismaista strategista tasoa.

Ennusteessamme rakentaminen kasvaa ensi vuonna. Kasvu syntyy käytännössä romahduksen jälkeisten heikkojen vertailulukujen takia. Kunnollista käännettä joudutaan siis vielä odottamaan.

Varsinainen ongelma tulee tässä: Suomi ei ole kunnollisella kasvu-uralla jatkossakaan. Hidasliikkeinen talous ja korkea korkotaso tekevät rakentamisen toipumisesta hidasta. Epämääräinen odottelu jatkuu lähivuosina, ja rakentamisen volyymi jää totutusta. Rakentaminen on talouden ja hyvinvoinnin ytimessä.

Suomi joutuu nyt pärjäämään totuttua vähemmällä rakentamisella. Talouskasvun vauhdittamiseksi nykyisestä riittäisi pelkästään rakentamisen saaminen jaloilleen. Pidemmän aikavälin kasvukaan ei onnistu, jos rakentaminen odotellessa rikkoutuu pysyvämmiin. Talouspolitiikan vastaukset tähän yhtälöön ovat toistaiseksi olleet vähäisiä. Maa, joka ei rakenna hyvin, ei voi hyvin. Odottavien aika käy nyt turhan pitkäksi. Tyhjä työmaa käy kaikille kalliiksi.

” Tyhjä työmaa
tulee kaikille kalliiksi”

Jouni Vihmo
Pääekonomisti
jouni.vihmo@rt.fi
050 5201636
X: @jounivihmo

Maa, jota rakennetaan hyvin, voi hyvin.

Katsaus rakentamisen ajankohtaisiin teemoihin

Ei käännettä

Suomen talouden pohjakosketus on käsillä. Taloudessa ei kuitenkaan tapahdu rakentamisen näkökulmasta vielä juuri mitään. Rakentamisen tuotanto laskee koko vuoden ja työllisyys pitkälle ensi vuoteen. Asuntokaupan toipumiselle on eväät. Asuntojen uudisrakentaminen on vielä monen lukon takana. Talouskasvun vauhdittamiseksi riittäisi pelkästään rakentamisen saaminen jaloilleen. Rakentamisen toipuminen on lähivuosina erittäin hidasta. Tuotannon taso jää kauaksi totutusta.

Suhdanne

Näkymä paranee

Tuotanto

Laskee koko vuoden

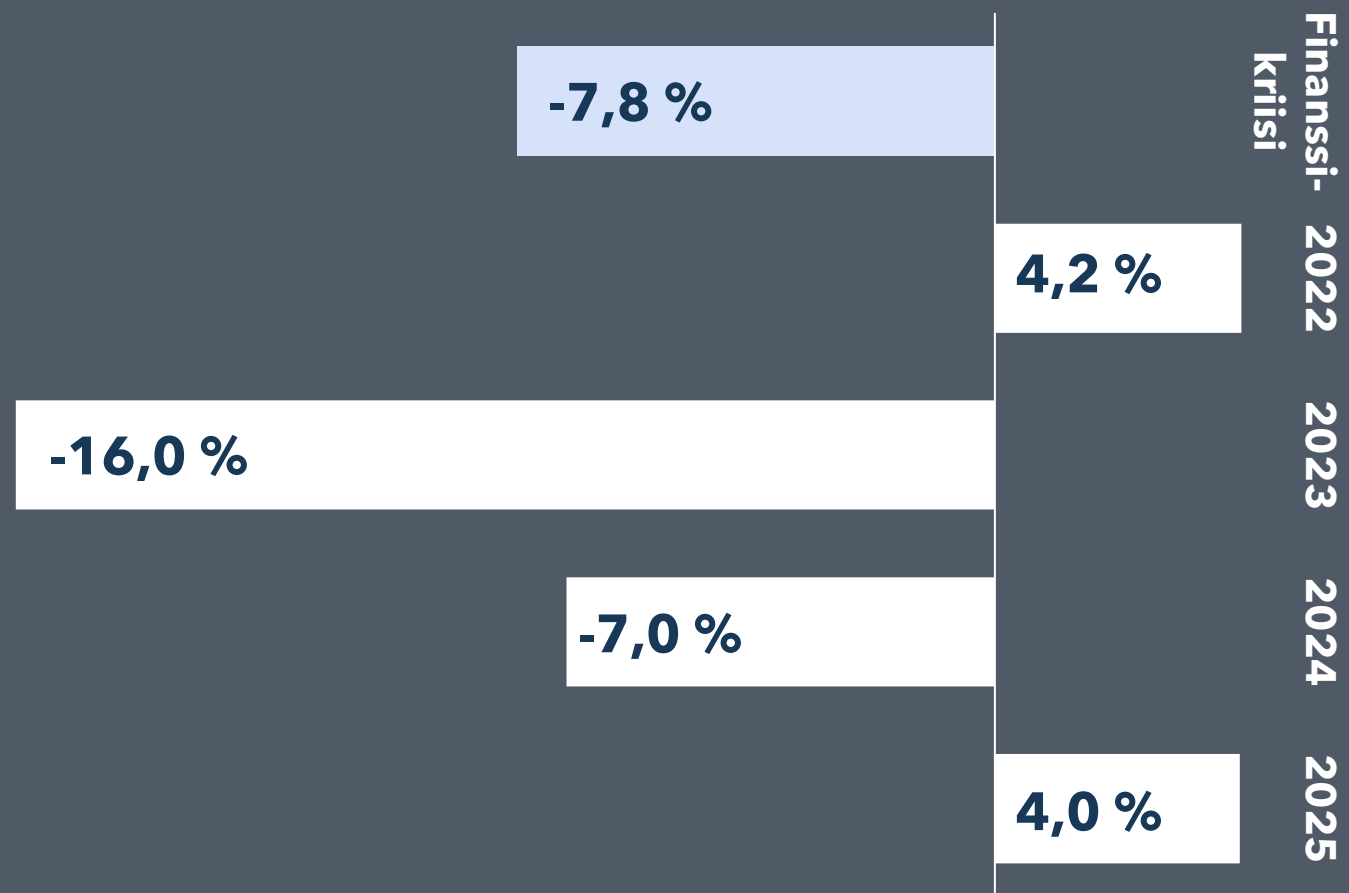
Asuntomarkkinat

Toipumiselle eväitä

Asuntojen uudistuotanto

Monen lukon takana

Rakentamisen arvonlisäys

Talouden heikkous ei vielä mahdollista rakentamisen käännettä

Suomen talouden keskeiset indikaattorit ovat edelleen pääosin pakkasella

Talous vielä kaukana vakaasta kasvusta

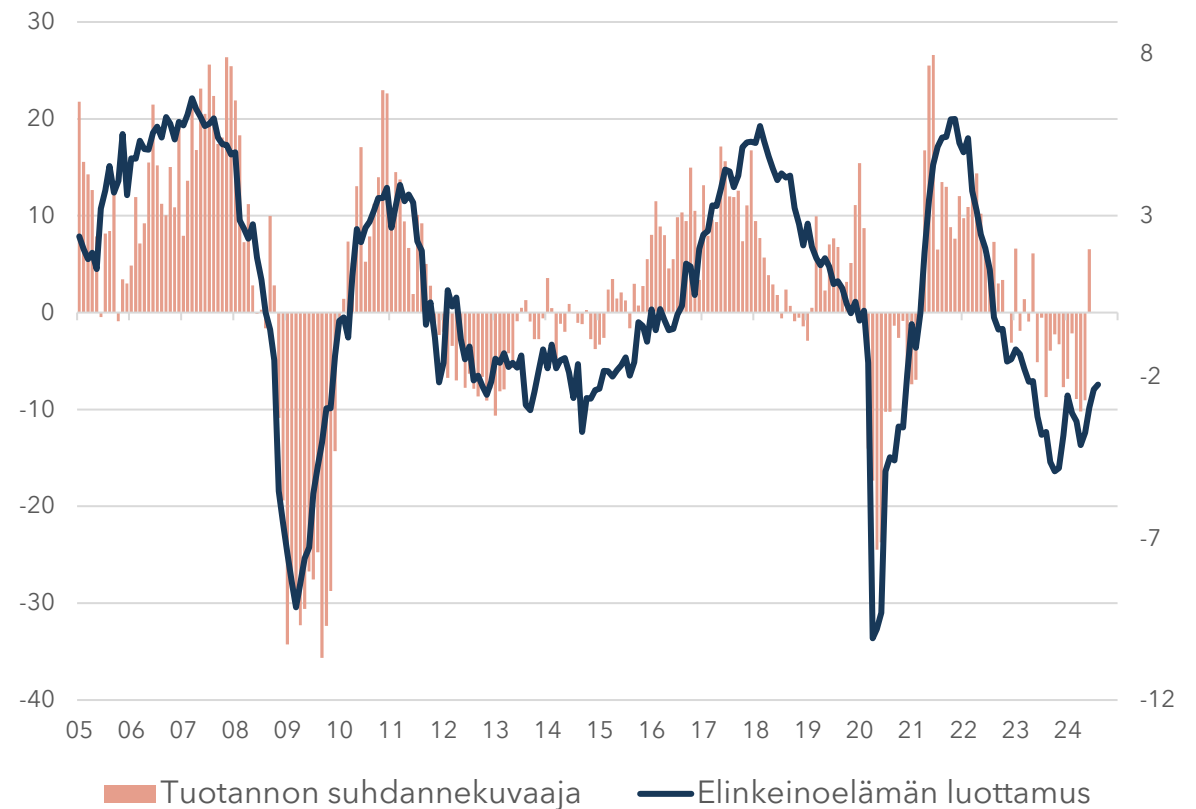
Talouden tunnusluvut ja niiden kehitys

	2023				2024			Viimeisin havainto
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	
BKT (vuosimuutos)	-0,3	-0,9	-2,0	-1,5	-1,3	-1,2		↓
BKT (muutos ed. neljännekseen)	0,1	0,3	-1,2	-0,6	0,3	0,3		↑
Vienti (vuosimuutos)	5,6	1,9	-2,7	-4,4	-8,0	0,8		↑
Ostovoima (vuosimuutos)	-3,5	-1,6	-0,9	-1,3	-0,6	-0,8		↓
Työttömyys, (muutos %-yks.)	0,0	0,6	0,3	0,6	0,9	1,4		↓
Työllisyys (vuosimuutos)	1,3	1,9	0,3	-0,3	-0,1	-1,7		↓
Yritysten suhdannetilanne (indeksi)	-16	-16	-22	-31	-30	-36	-25	↓
Yritysten suhdannenäkymät (indeksi)	-25	-12	-22	-29	-6	-2	4	↑
Kuluttajien luottamus (indeksi)	-9	-6	-7	-10	-7	-8		↓
Konkurssit (vuosimuutos)	35	13	24	28	3	16		↓
Maksuhäiriöt (vuosimuutos)	28	54	-9	-13	-8	3		↓
Uudet asuntolainat (vuosimuutos)	-39	-35	-26	5	-10	-7		↓
Asunnon ostoaikeisuus (indeksin muutos)	-0,7	-0,5	-1,9	-1,3	-2,2	-0,9		↓

Yritykset tilastoja skeptisempiä

Luottamus (indeksi)

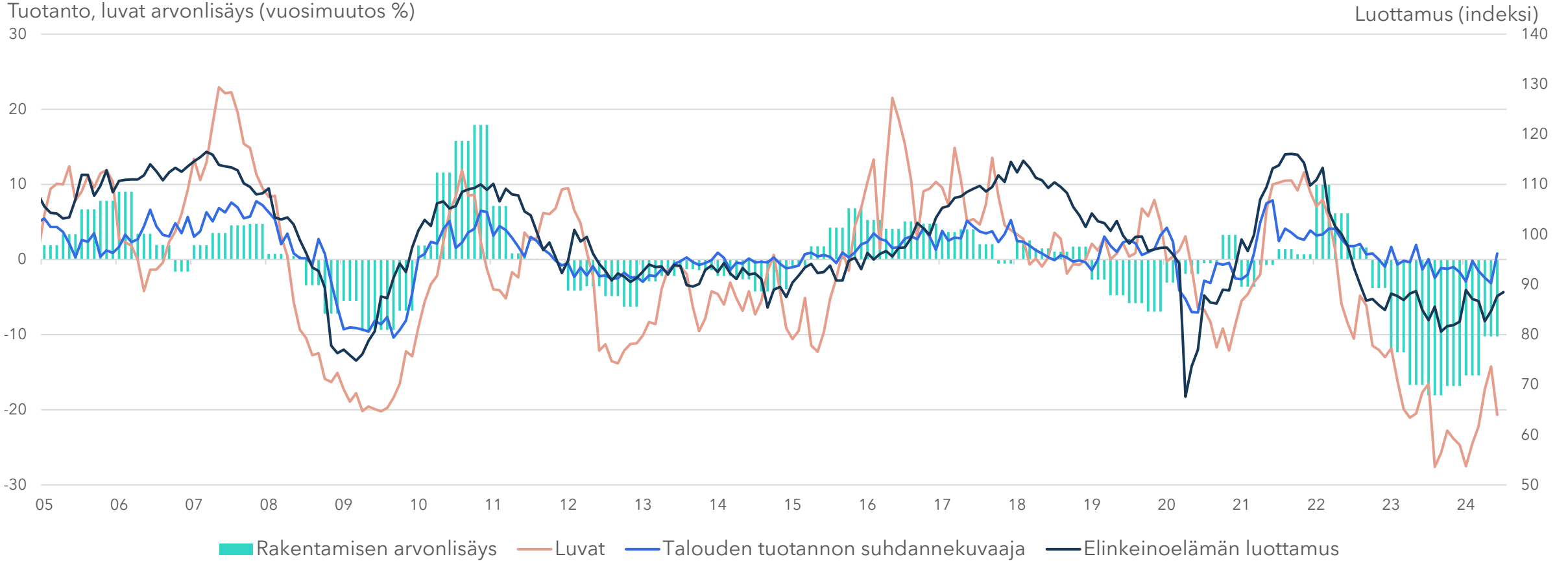
Tuotanto Vuosimuutos, (%)

Nollakasvu ja heikko luottamus eivät vielä tee käännettä

Rakentamisen kasvuun tarvitaan luottamusta ja nopeampaa kasvua

Tuotanto, luvat arvonlisäys (vuosimuutos %)

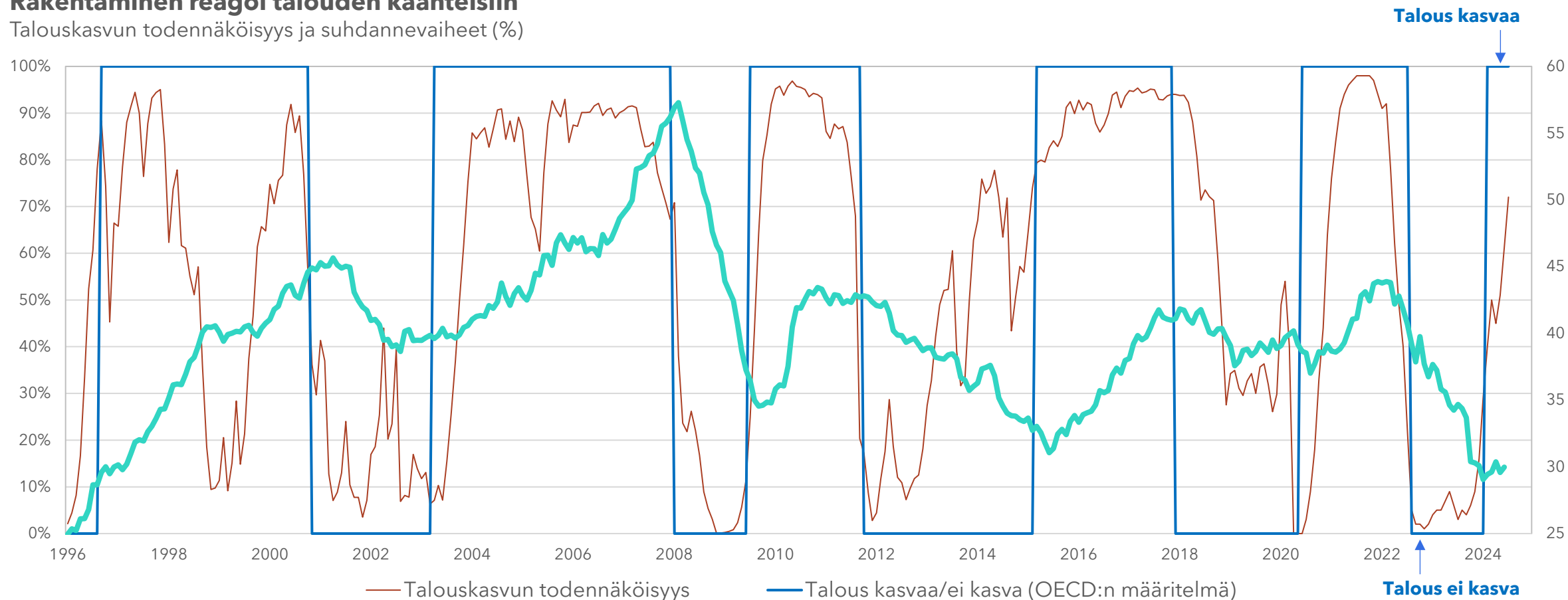

Taloukasvun viriäminen jarruttaa rakentamisen voimakkainta laskua

Rakentaminen supistuu kuluvana vuonna edelleen - varsinainen käänne ei ole vielä käsillä

Rakentaminen reagoi talouden käännteisiin

Taloukasvun todennäköisyys ja suhdannevaiheet (%)

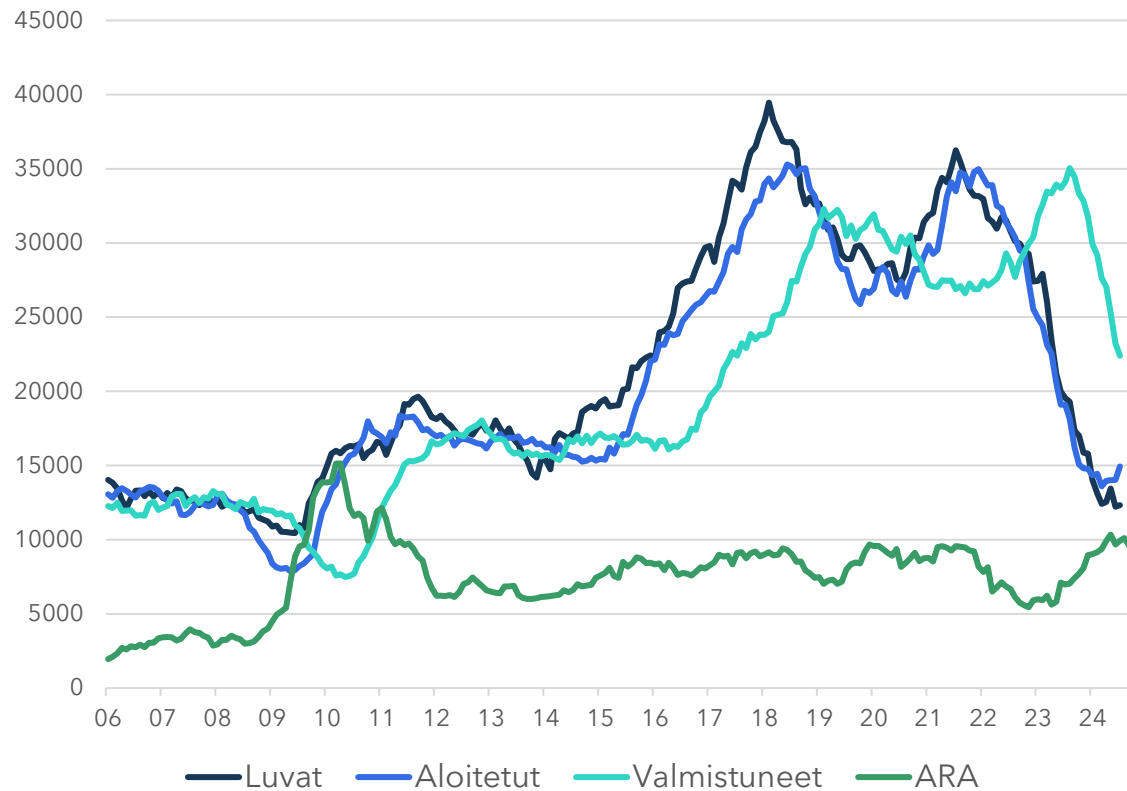

Kerrostalo tuotanto lähes kokonaan valtion tukemaa tuotantoa

Vaparahoitteinen tuotanto on edelleen vaikeuksissa

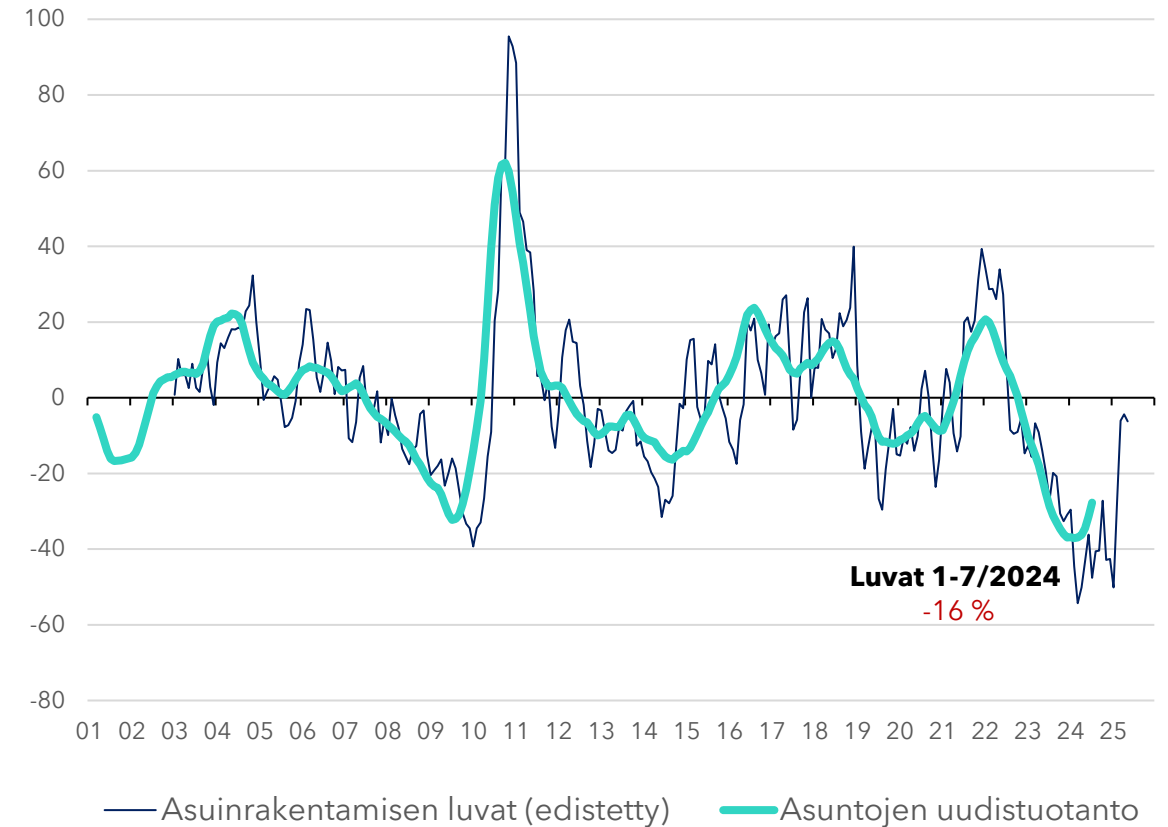
Asuntotuotanto on edelleen kanveesissa

Kerrostaloaloitukset (kpl)

Asuntotuotannon lasku jatkuu koko vuoden

Lupien ja uudistuotannon vuosimuutos (%)

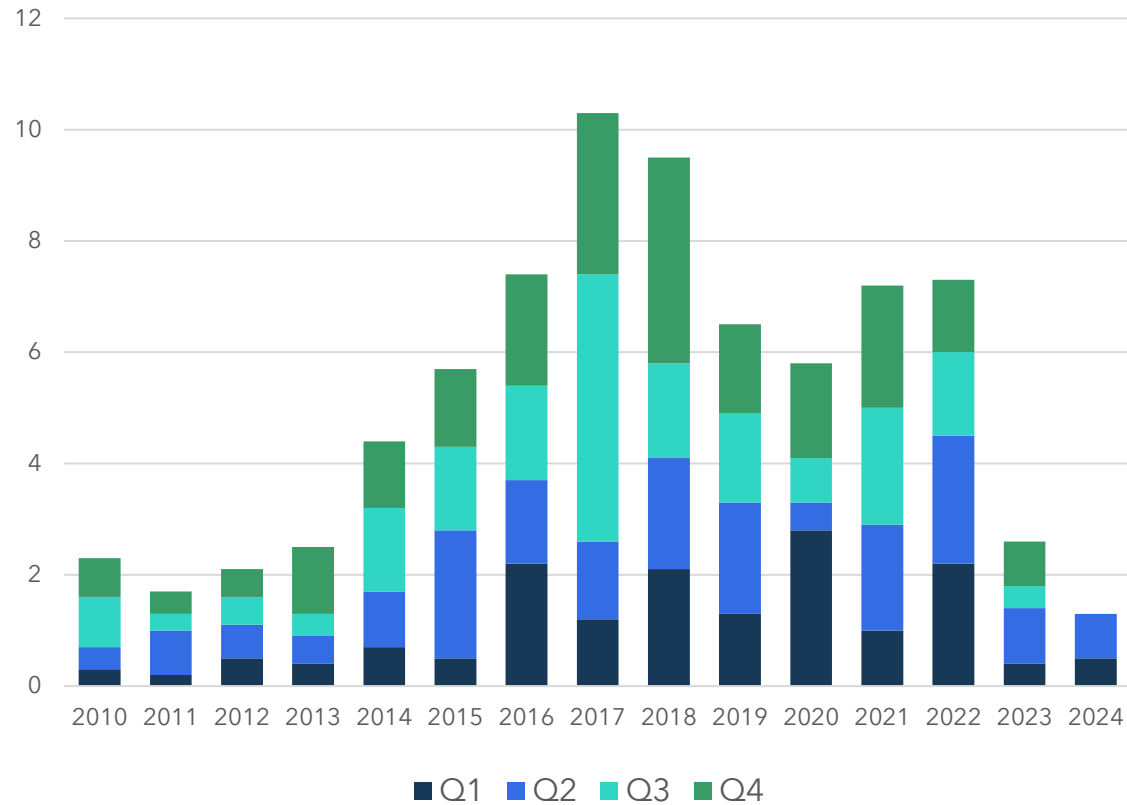

Toimitiloissa heikkoa kehitystä muiden armoilla

Toipuminen vauhdittuu vasta kansainvälisten kiinteistömarkkinoiden piristyessä ja sijoittajien palatessa Suomeen

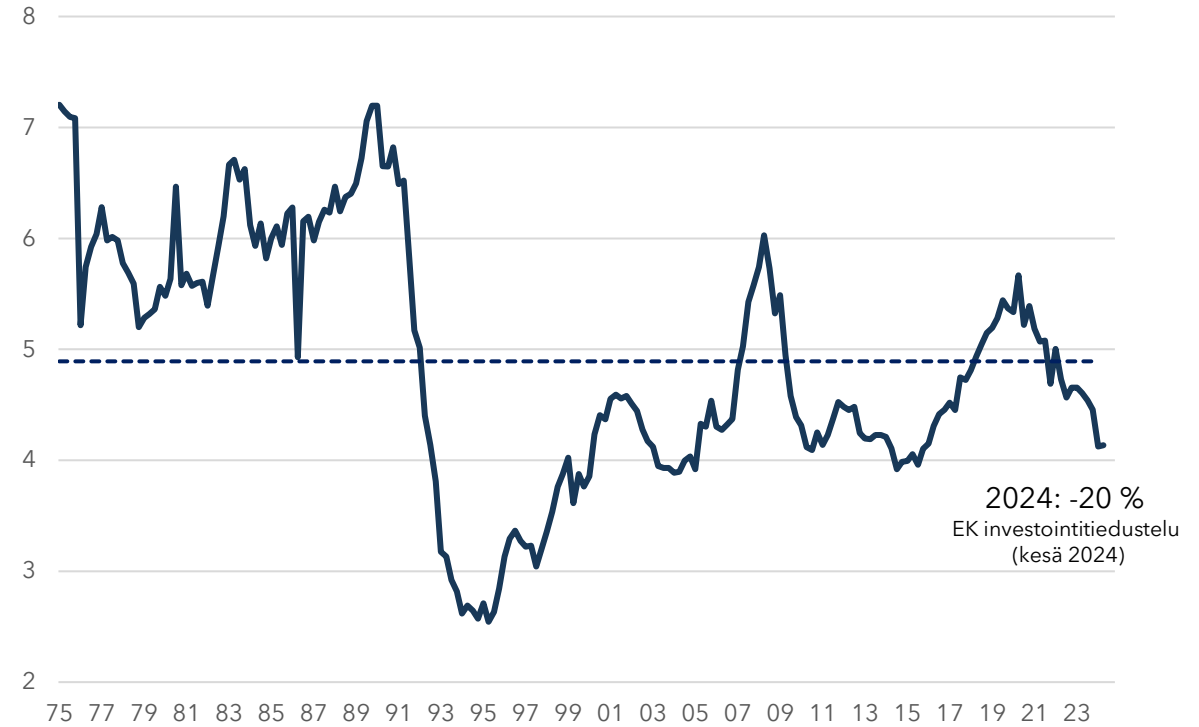
Kiinteistömarkkinoiden hiljaiselo jatkuu

Merkittävät kiinteistökaupat (mrd. €)

Toimitilainvestoinnit finanssi- ja eurokriisin tasoilla

Investoinnit / BKT

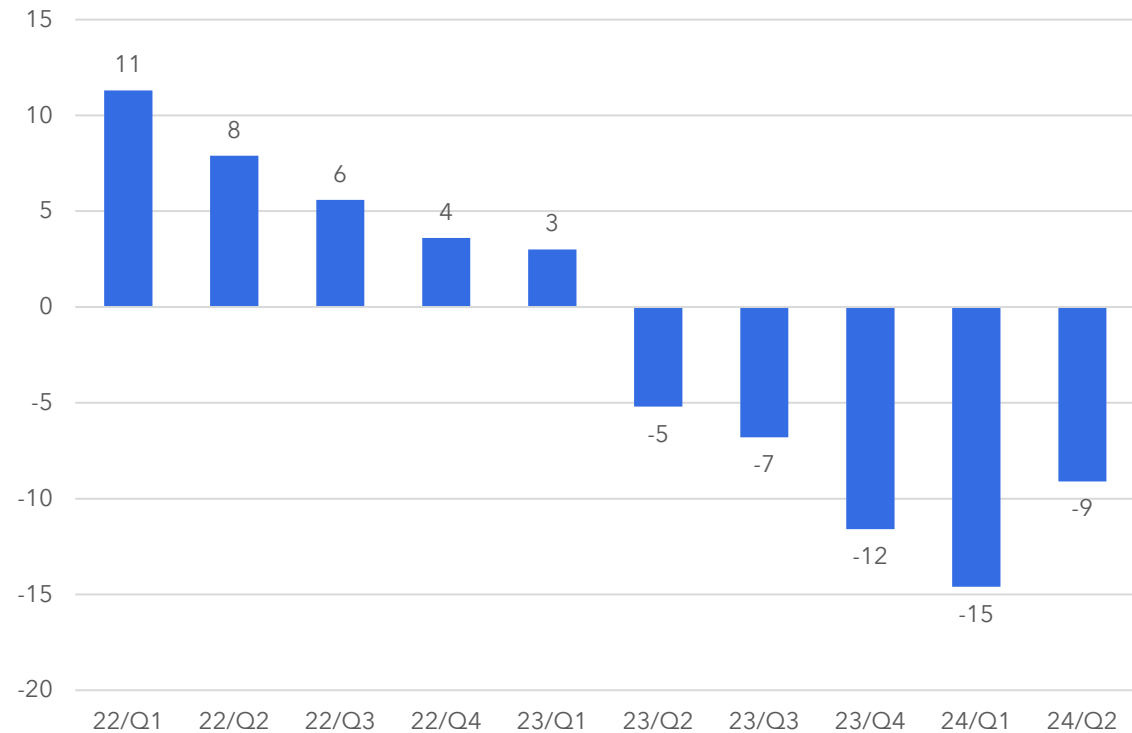

Korjaaminen sukeltaa - infran positiivinen trendikäänne kuihtuu

Korjaamisen 20-luku poikkeuksellisen tahmea - infrarakentaminen laskussa 3 vuotta peräkkäin

Korjaaminen on supistunut viisi neljänestä

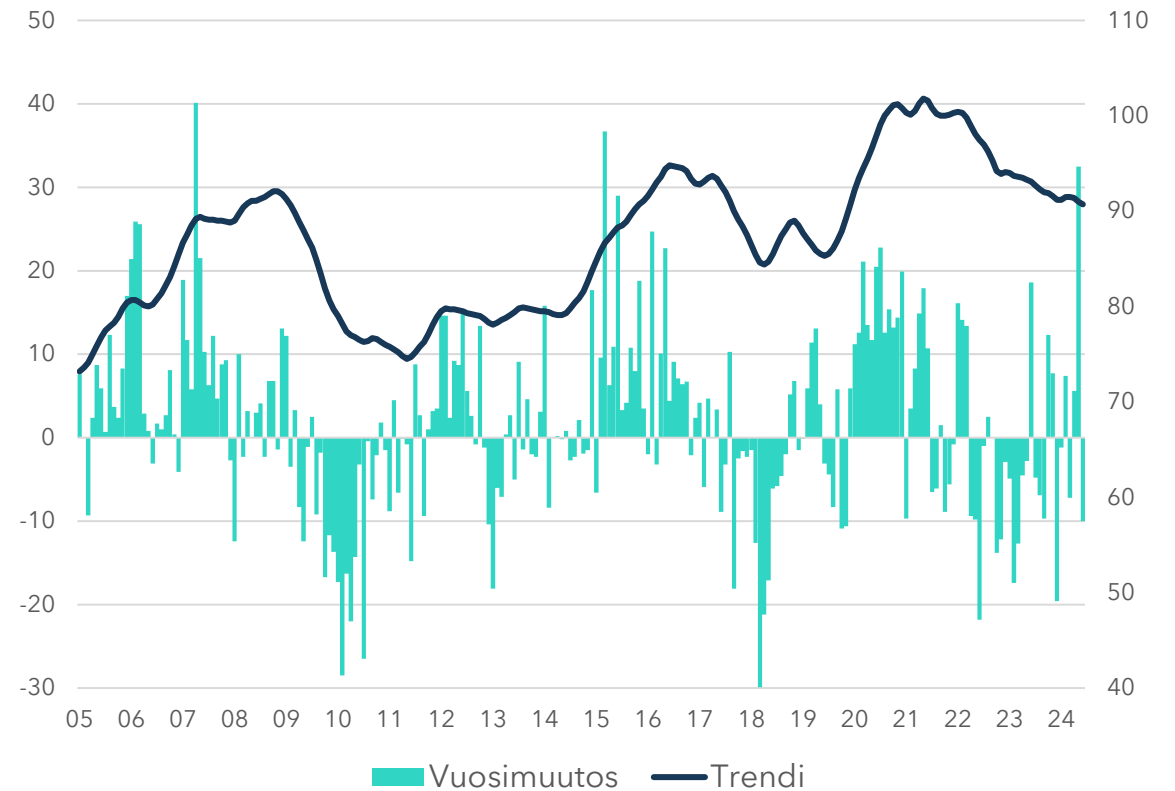
Arvon vuosimuutos (%)

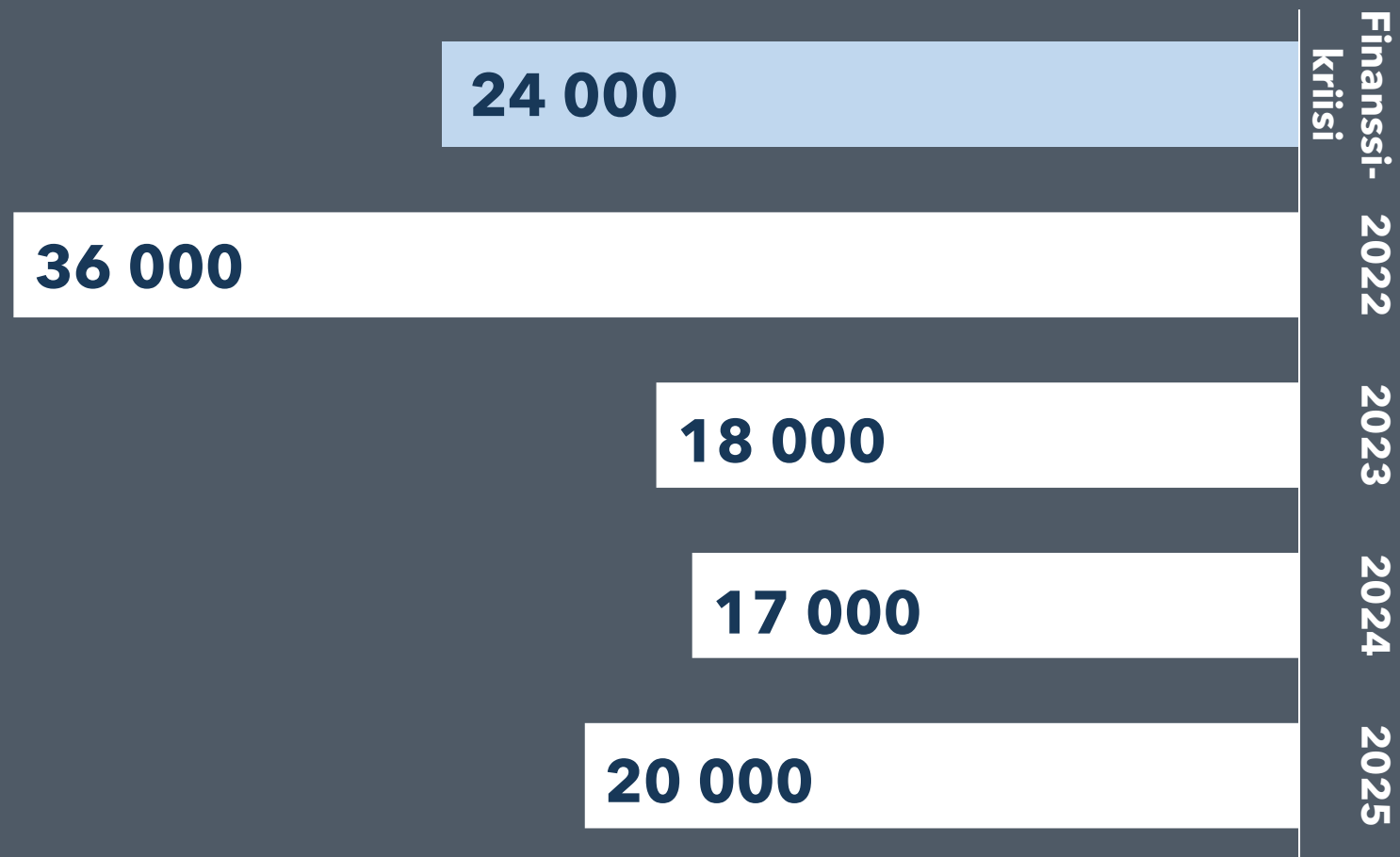
Infrassa alkuvuonna pieni kasvu

Määrän vuosimuutos (%)

Määrän trendi (2021=100)

Asuntoaloitukset

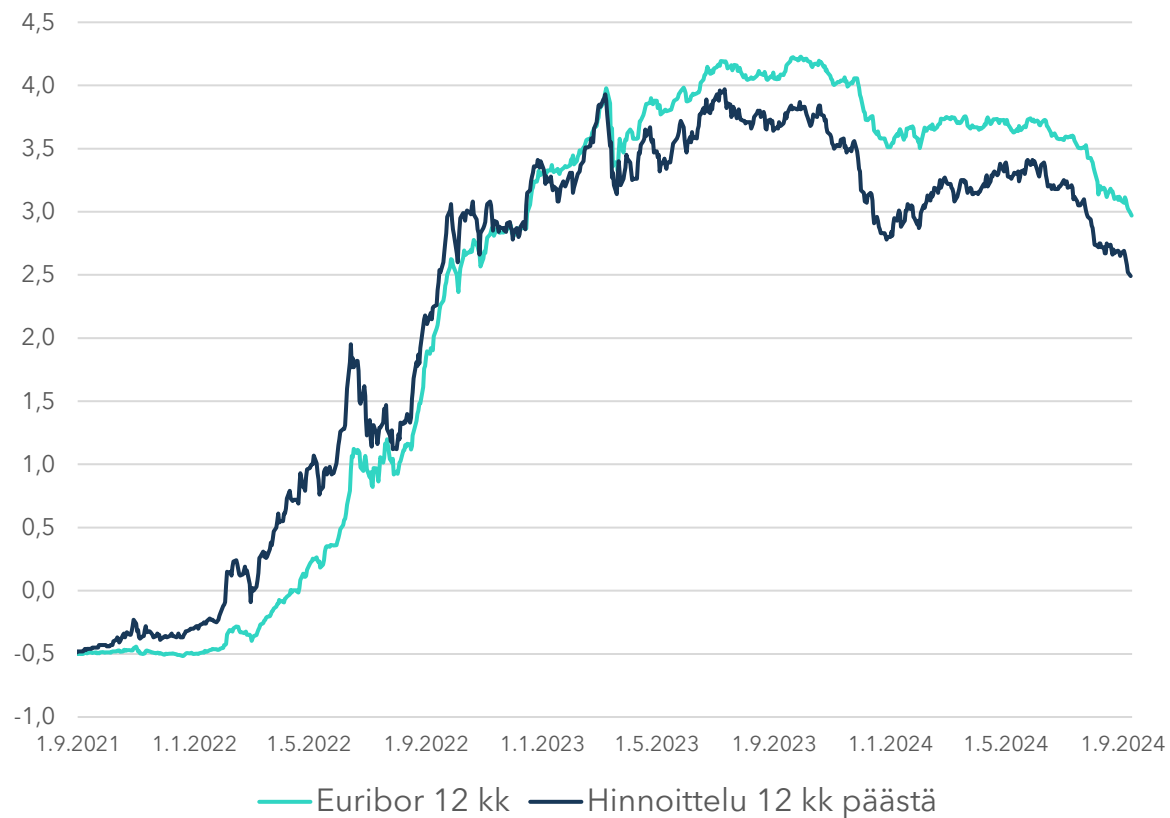

Asuntomarkkinoiden toipumiselle on edellytykset

Asuntokaupan nousujohteinen alkuvuosi saa jatkoa

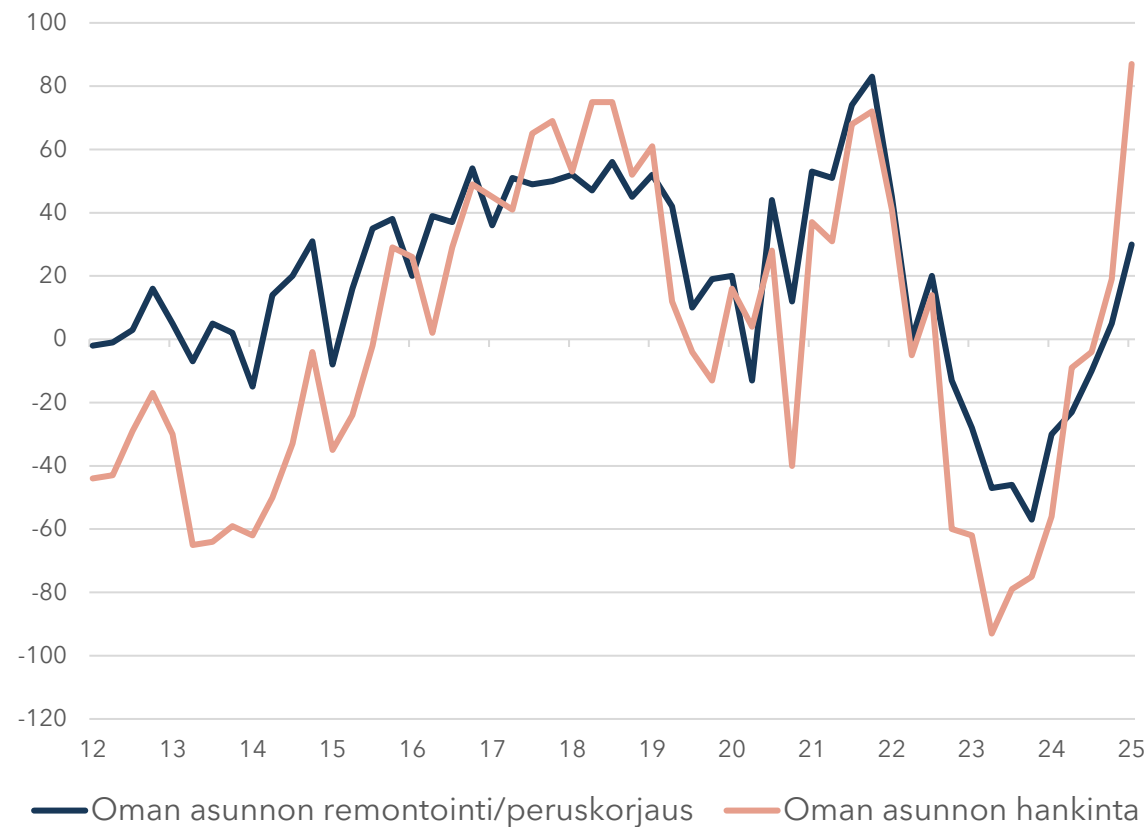
Korot ja odotukset laskussa

12 kk euribor ja odotus 12 kk (%)

Lainaaminen piristyy

Saldoluku (3 kk:lla edistetty)

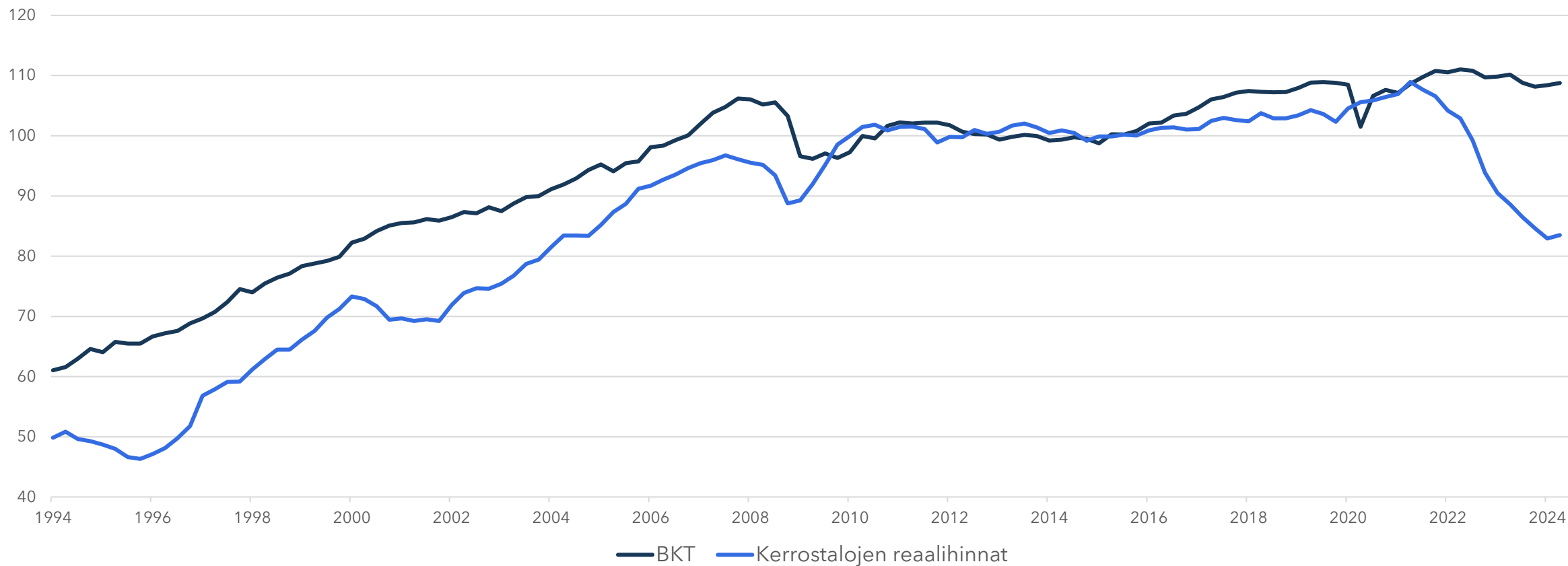

Asuntomarkkinoiden tilanne on täysin poikkeuksellinen

Kulmakertoimia on vaikea ennustaa

Asuntomarkkinoiden ja muun talouden välillä on edelleen iso epäsuhta

Indeksi 2015=100

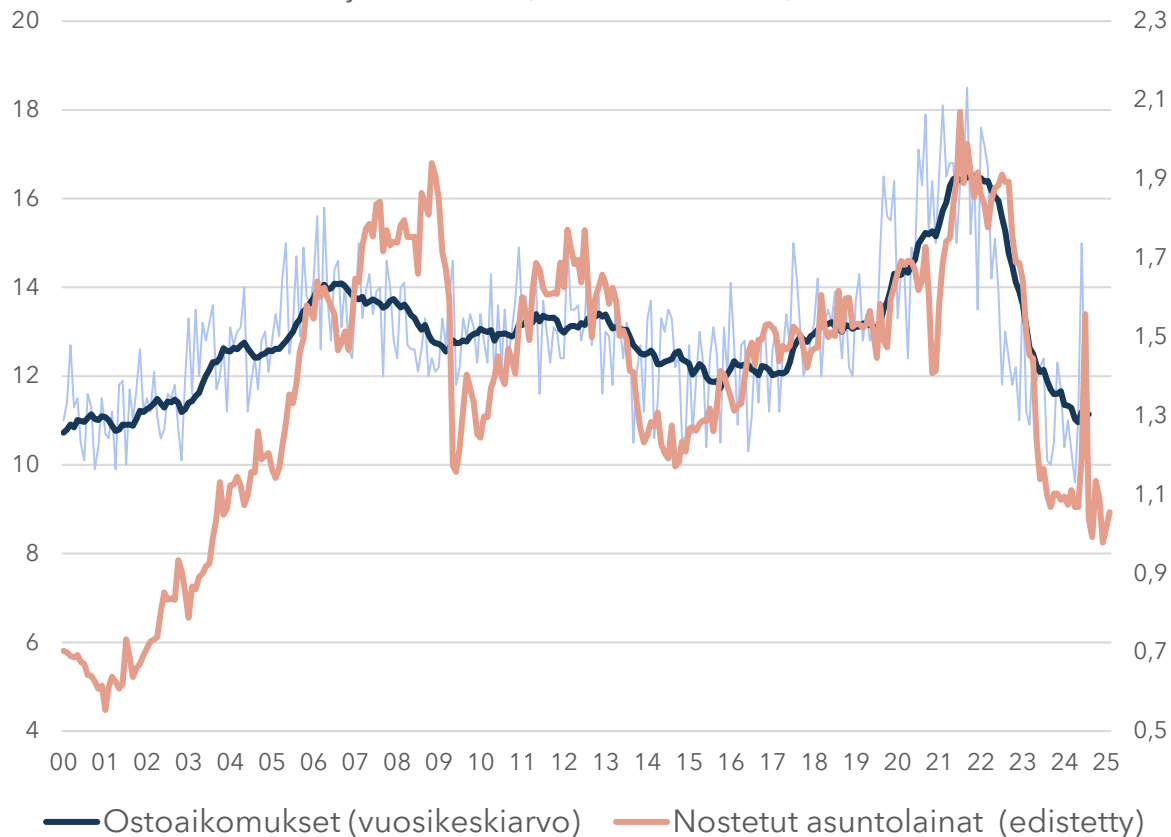

Asuntomarkkinoille vaisu loppuvuosi?

Korkojen reipas lasku piristää asuntomarkkinoita – aktiviteetin taso toistaiseksi poikkeuksellisen matala

Asuntolainaaminen 20 vuoden takaisella tasolla

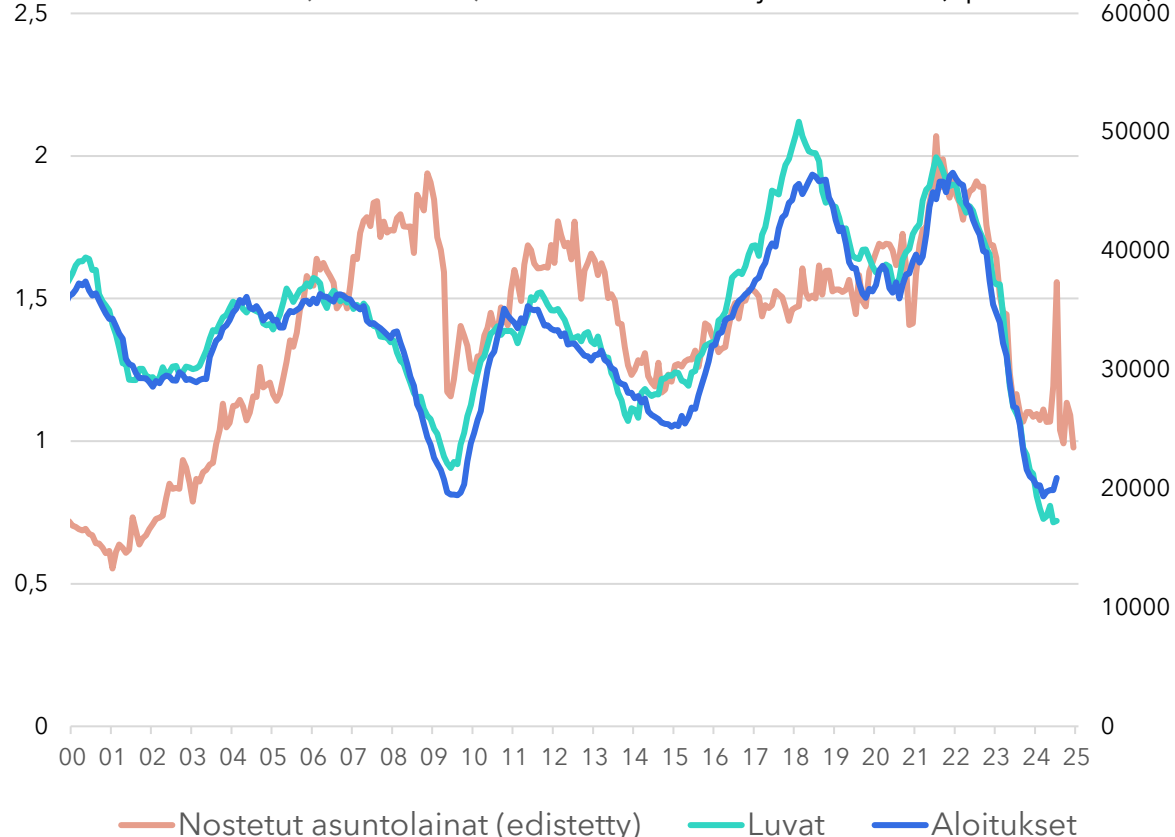
Asunnon ostoaikomus ja vuositaso (%-osuus , indeksi)

Kotitalouksien kysyntä ei tue toipumista

Uudet asuntolainat (mrd. euroa)

Luvat ja aloitukset (kpl. vuositaso)

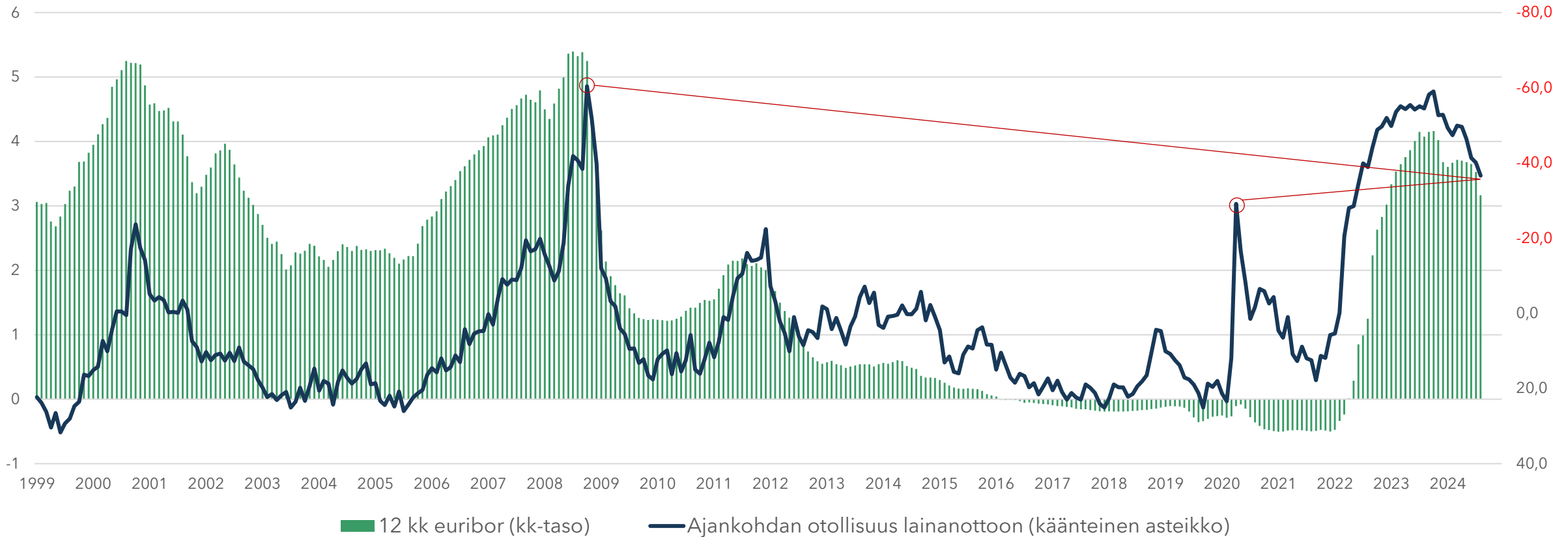
Korkeampi korkotaso jarruttaa lainanottoa edelleen

Sopeutuminen pitkän nollakorkoajan jälkeen on ollut hidasta

Asuntolainaaminen ja isommat ostokset eivät vielä kiinnosta kuluttajia

Euribor 12 kk (%)

Ajankohdan otollisuus lainanottoon (indeksi, käänteinen asteikko)

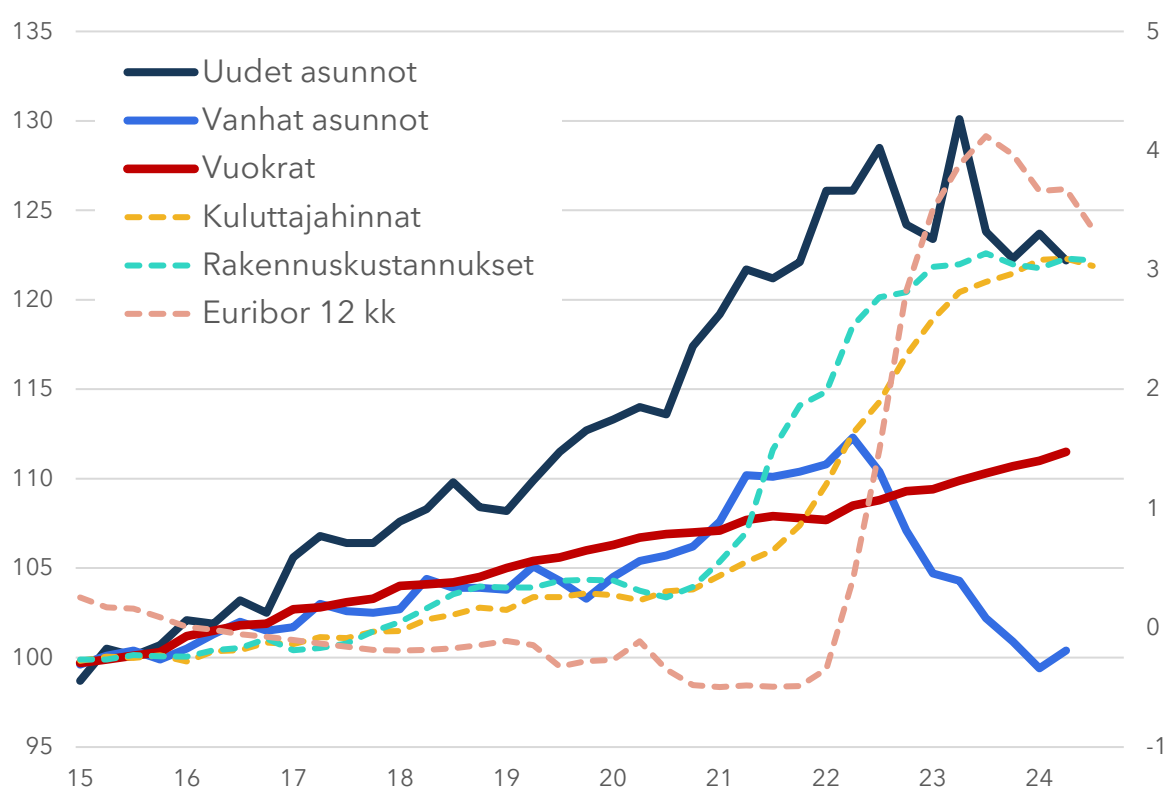

Sijoittajan yhtälö on edelleen rikki

Kustannusten ja korkojen lasku tekee tilaa – ylitarjonta ja heikko vuokrakehitys jarruttavat vielä

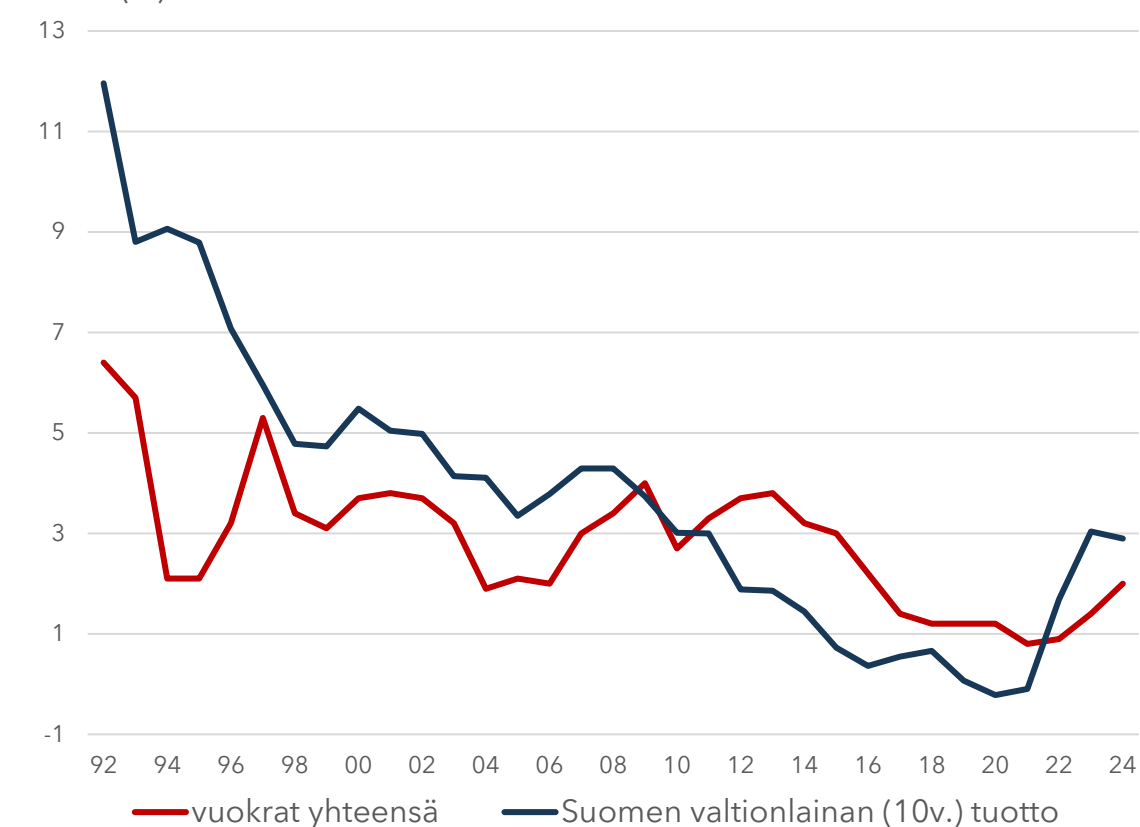
Asuntosijoittajan yhtälö ei umpeudu

Indeksit 2015=100

Asuntorakentajan neuvotteluasema on heikko

Tuotto (%)

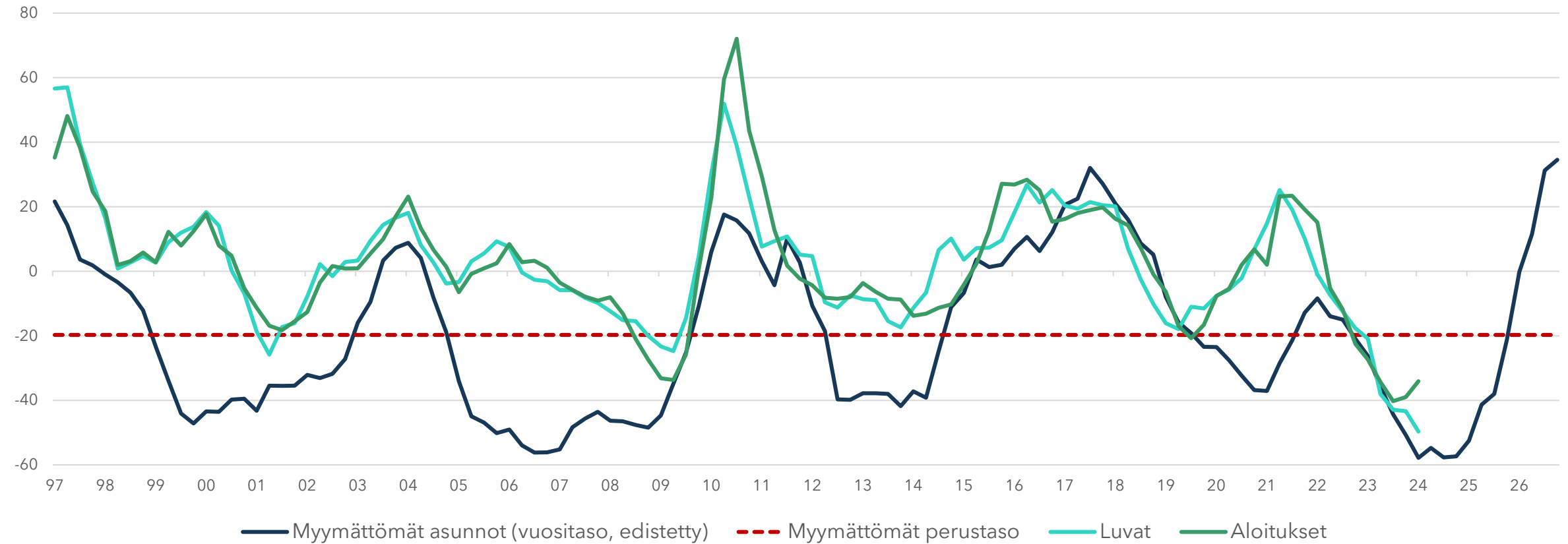

Uusien asuntojen varasto tukee aloituksia vasta ensi vuoden lopulla

Uusien asuntojen kauppaa on edelleen jäissä

Myymättömien asuntojen varaston sulaminen kestää kauan

Vuosimuutos (%)

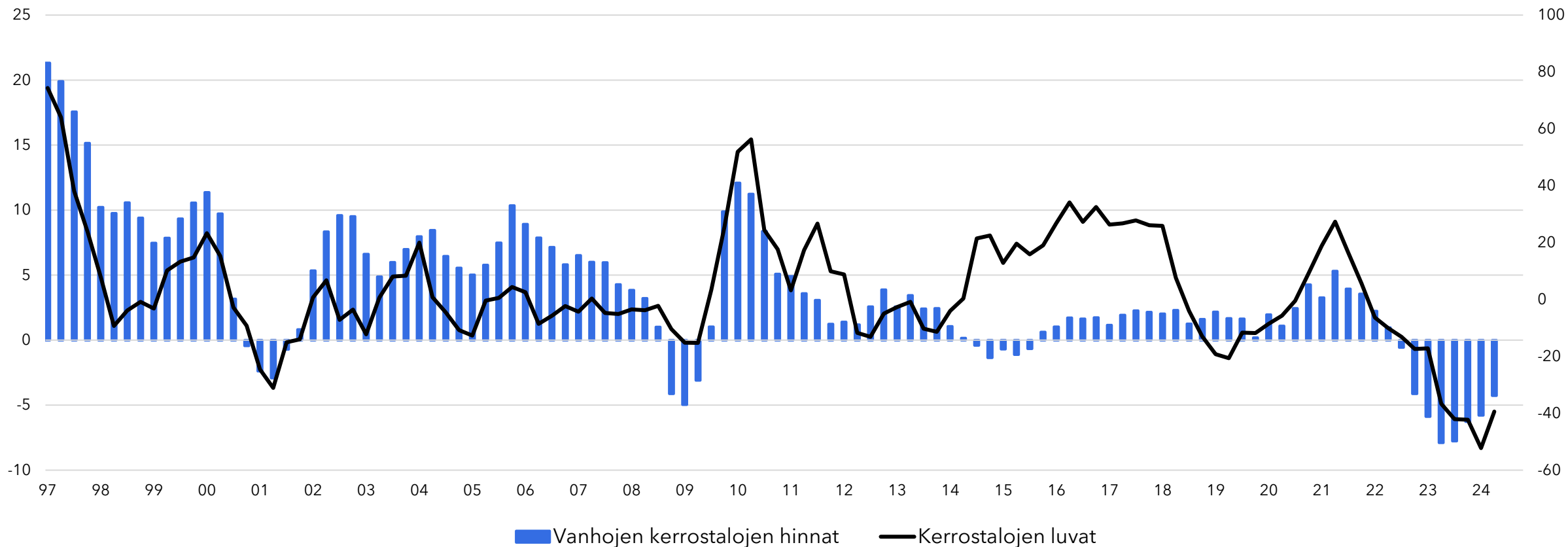
Asuntojen hintojen lasku tekee hankkeista kannattamattomia

Korkeampiin hintoihin palaaminen kestää useamman vuoden

Vanhan pääomakannan hinnan lasku ei kannusta aloituksiin

Asuntojen hinnat (vuosimuutos %)

Asuntojen luvat (vuosimuutos, %)

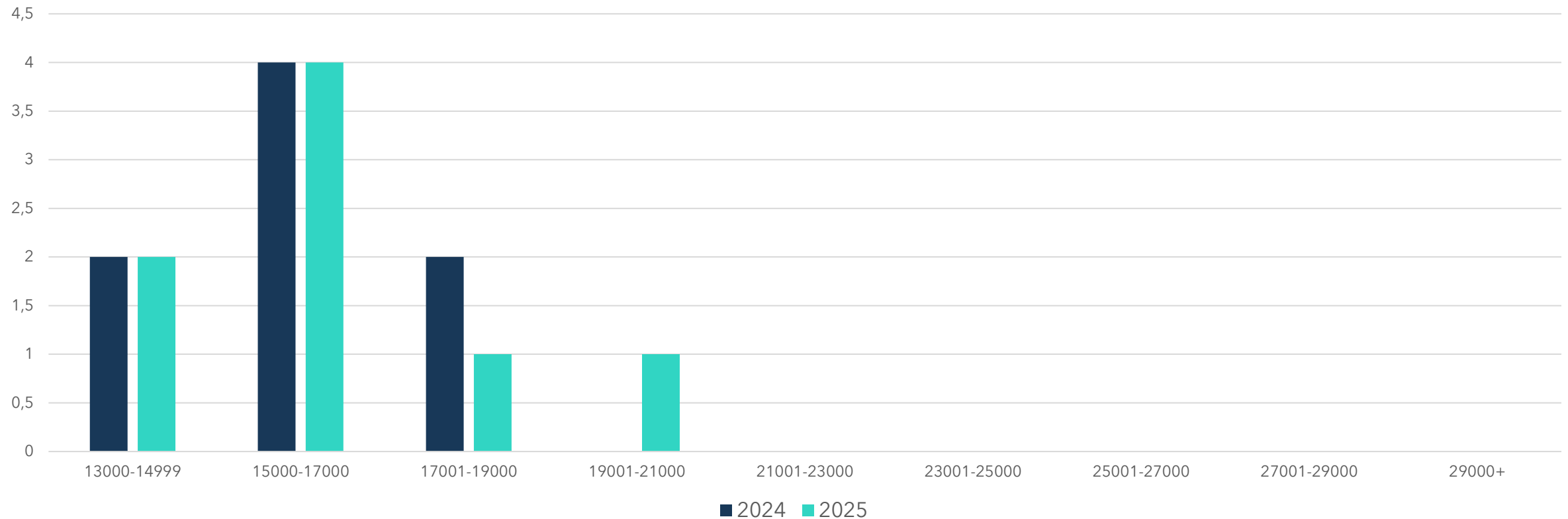

Asuntorakentajien arviot tuotannosta poikkeuksellisen synkkiä

Asuntotuotanto kolme vuotta alempana kuin koskaan

Asuntotuotanto jää poikkeuksellisen matalalle

Asuntoa (1000, kpl)

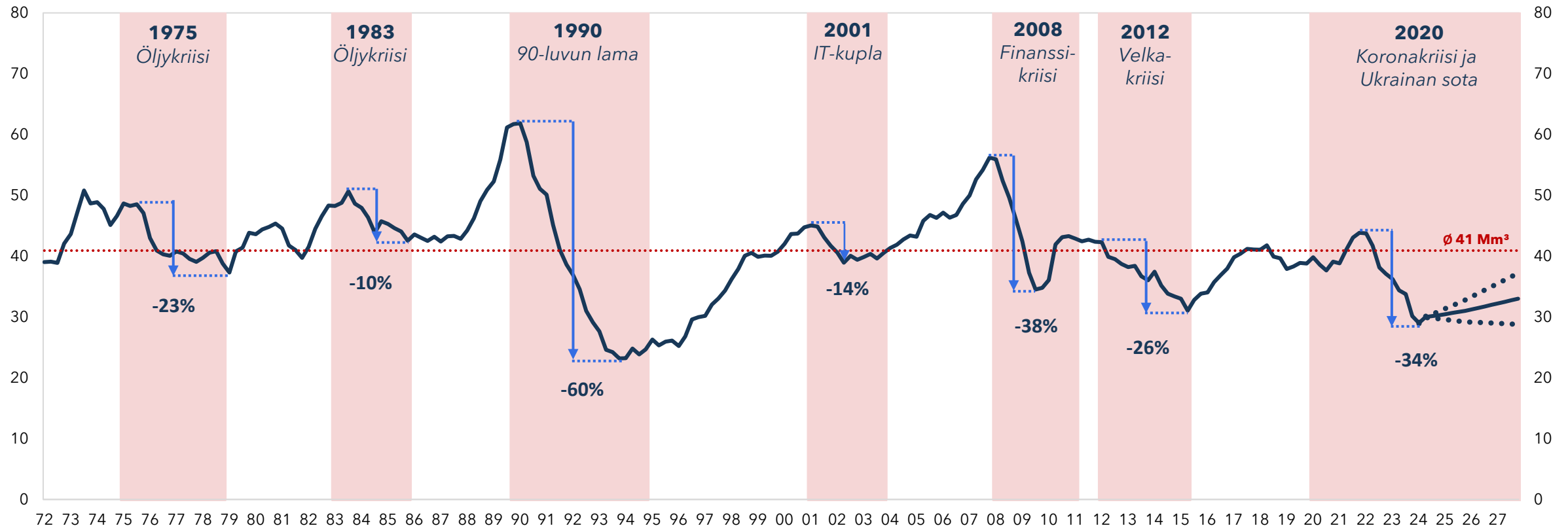

Rakentamisen taso jää lähivuosina totutusta

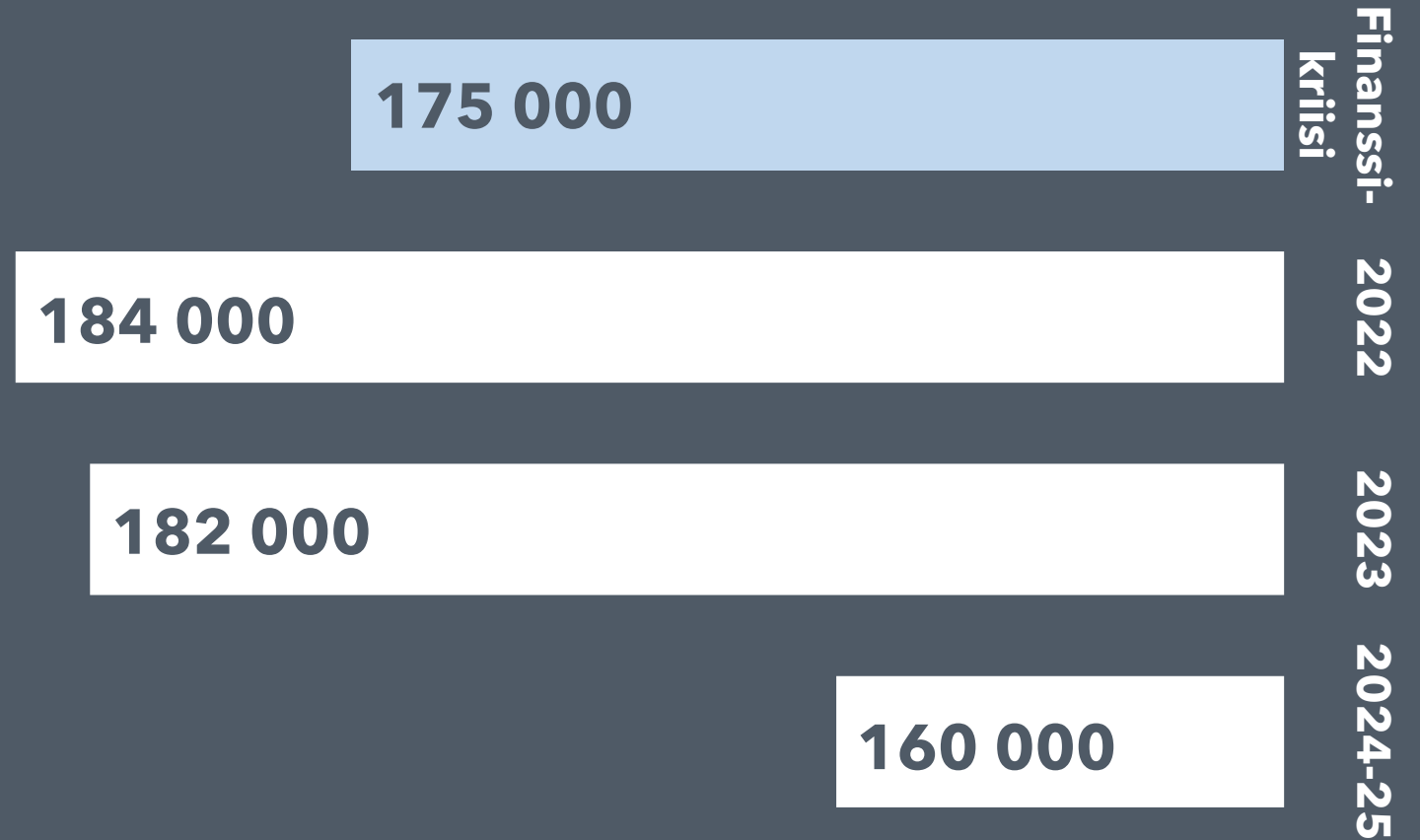
Korkotaso on aikaisempaa korkeampi eikä Suomen talous ole voimakkaampaa toipumista tukevalla uralla

Rakentaminen toipuu erittäin hitaasti

Aloituskootit (Mm³)

Rakentamisen työllisyys

“Kasvu syntyy käytännössä vain heikoista vertailuluvuista johtuen”

Katsaus Suomen talouteen ja rakentamisen tilastoihin

Rakennustuotannon lasku jyrkkää

Suomen talouden ja työmarkkinoiden tilanne on edelleen hauras. Pohjakosketus on kuitenkin jo takana. Myös rakentamisessa näkymä loppuvuoteen on parantunut. Tuotanto laskee kuitenkin koko vuoden ja työllisyys pitkälle ensi vuoteen. Asuntomarkkinoiden tilanne on edelleen hyvin poikkeuksellinen. Korkojen lasku piristänee asuntokauppaa loppuvuonna. Tasapainoiseen tilanteeseen palaaminen kestää useamman vuoden.

Talouden luottamus

Kasvun paremmalla puolella

Suomen talous

Loppuvuonna kasvuun

Rakentaminen

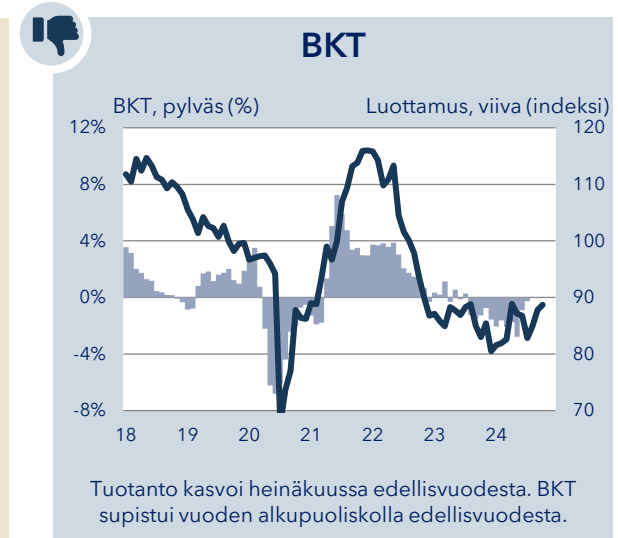
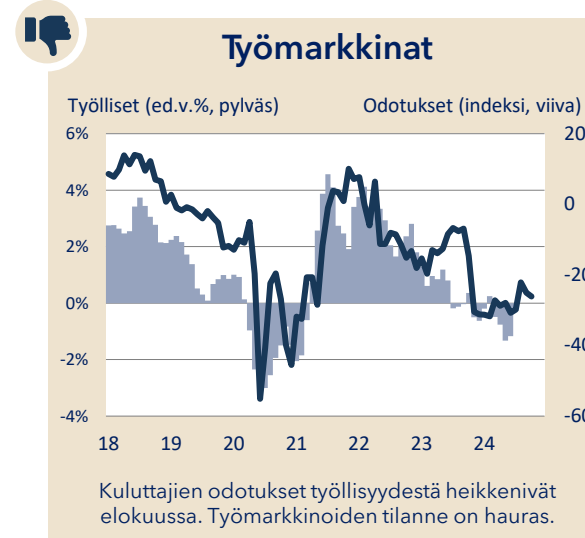
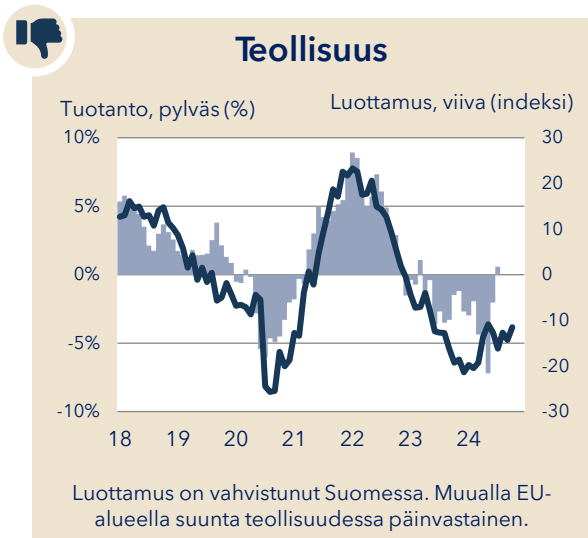
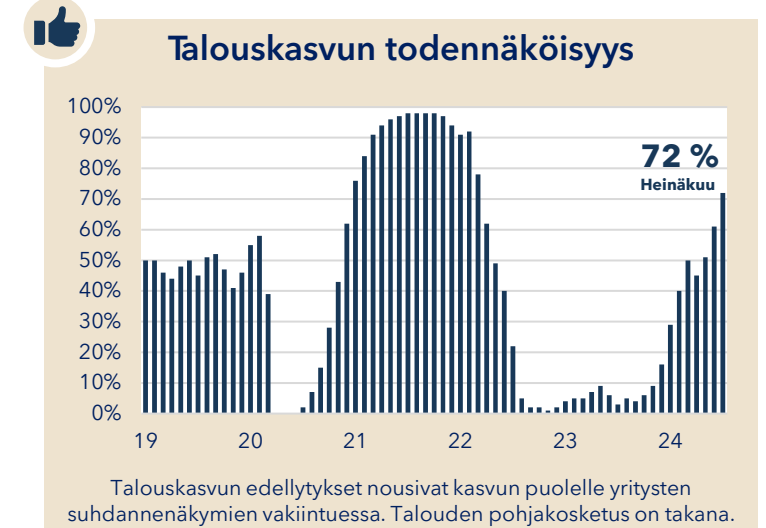
Tuotanto laskee koko vuoden

Asuntomarkkinat

Toipumiselle eväät

Suomen talous: suhdanne vahvistuu loppuvuonna – toipuminen jää hitaaksi

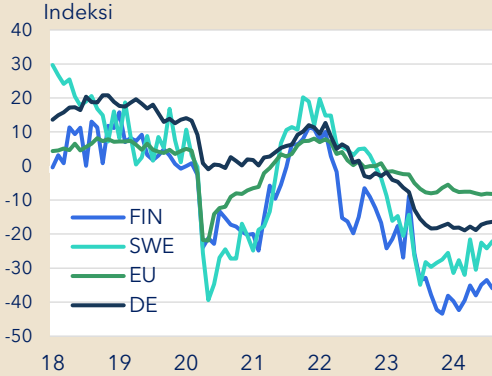
Ennuste 2024-2026 (Etna syyskuu 2024)	Vuosimuutos (%)			
	2023	2024e	2025e	2026e
BKT	-1,2	-0,2	1,4	1,3
Vienti	-0,1	-1,6	7,1	4,1
Investoinnit	-8,8	-3,0	4,7	3,0
Yksityinen kulutus	0,2	0,2	1,1	1,1
Euribor 12 kk	3,9	3,3	2,8	2,2
Kuluttajahinnat	6,3	1,6	1,3	1,6
Ansiotasotaso	4,2	3,2	3,2	2,7
Työttömyysaste	7,2	8,0	7,6	7,3

Rakentaminen: näkymä paranee - tuotannon lasku jatkuu kuitenkin koko vuoden

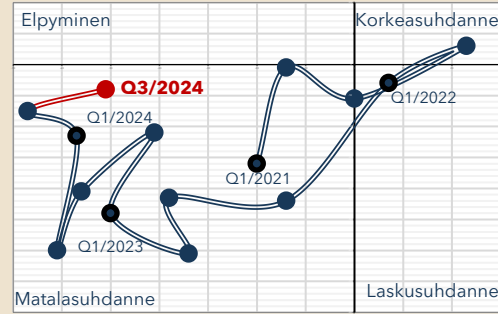
Rakentamisen suhdanne EU

Suomessa ja Ruotsissa rakentamisen luottamus vahvistuu EU-alueen heikoimmalta tasolta.

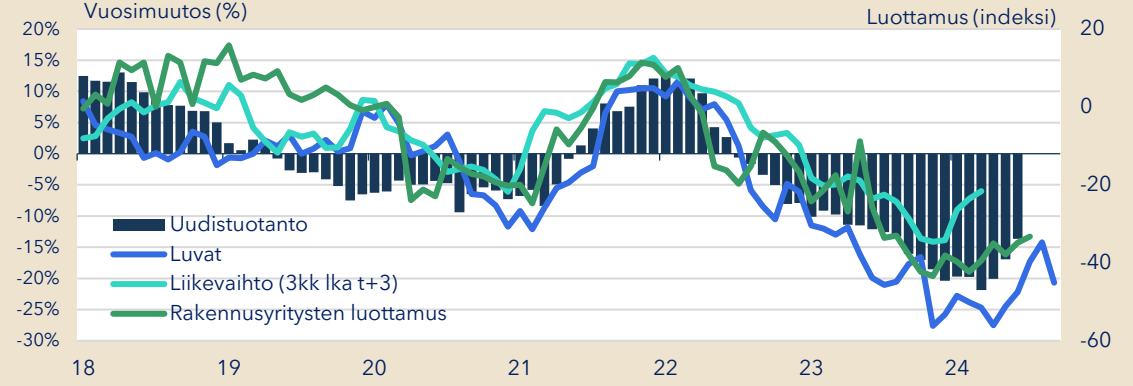
Yritysten suhdanne 2021-2024

Nykytila ja näkymä syksyyn paranivat. Tilanne edelleen vaikea. Tuotanto laskee koko vuoden.

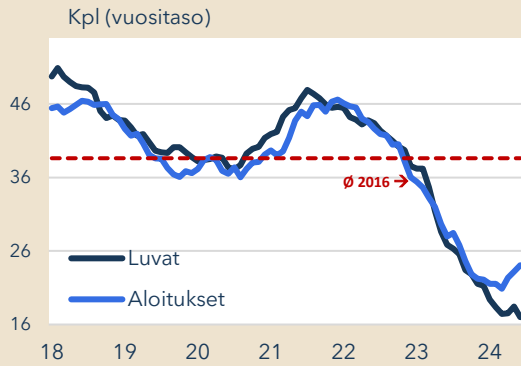
Talonrakentamisen tuotanto

Lupien laskun oikeneminen ennakoii rakentamisen liikevaihdon ja volyymin laskun hidastumista. Koko vuosi jää kuitenkin pakkaselle.

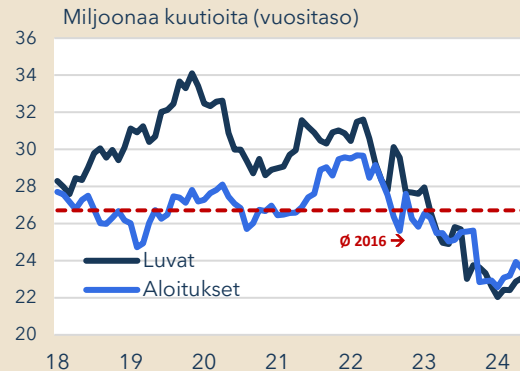
Asuntorakentaminen

Aloitukset kasvussa kesäkuussa. ARA-tuotanto vetää. Luvat 6/24 3kk liukuva -39%.

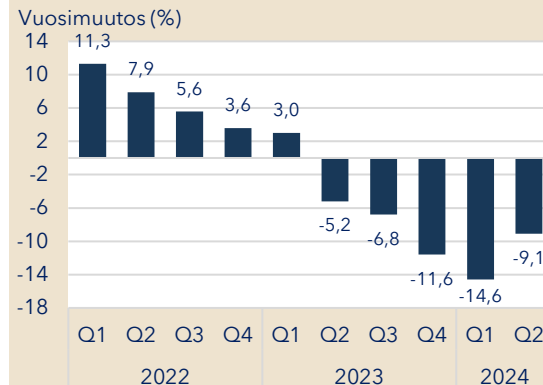
Muu kuin asuinrakentaminen

Luvat ja aloitukset uudelleen pakkaselle kesäkuussa. Luvat 6/24 3 kk liukuva -11%.

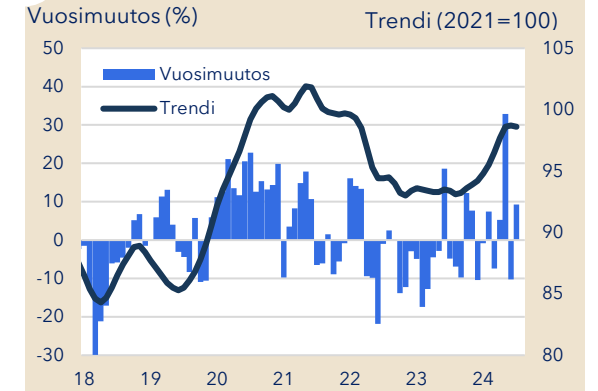
Korjausrakentaminen

Lasku hidastui toisella neljänneksellä vain vähän. Korjaaminen on supistunut viisi kvartaalia.

Infrarakentaminen

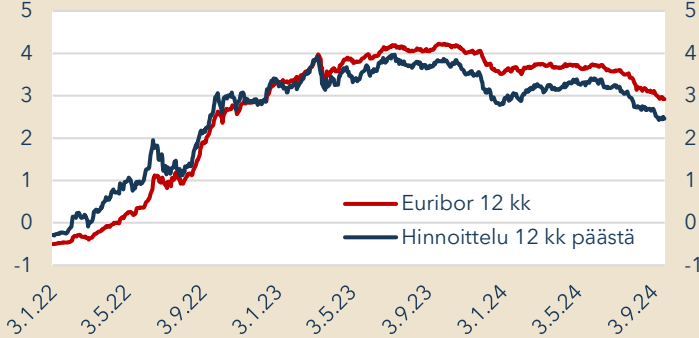
Volyymin kasvu jatkui heinäkuussa 9 prosenttia edellisvuodesta. Alkuvuoden trendikäänne vaimeni.

Asuntolainat: korkojen laskut jatkuvat – asuntokauppojen nousujohde jatkuu myös loppuvuonna

Korko ja korko-odotus

12 kk euribor ja odotus 12 kk (%)

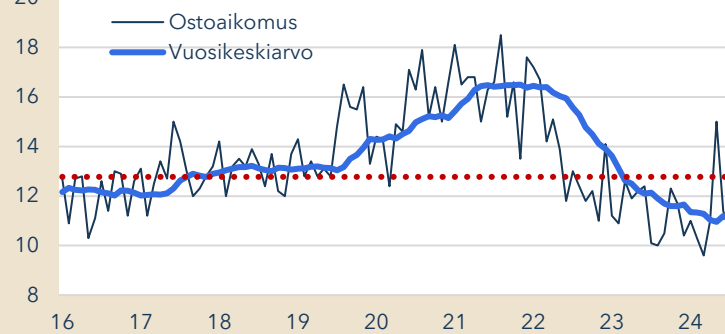

Euribor on laskenut uuteen pohjalukemaan. Markkinat hinnoittelevat laskun jatkumista 2 prosentin tuntumaan. Laskuun liittyy vielä epävarmuuksia.

Asunnon ostoaikomukset

Asunnon ostoaikeus 12 kk:n sisällä (%-osuus kuluttajista)

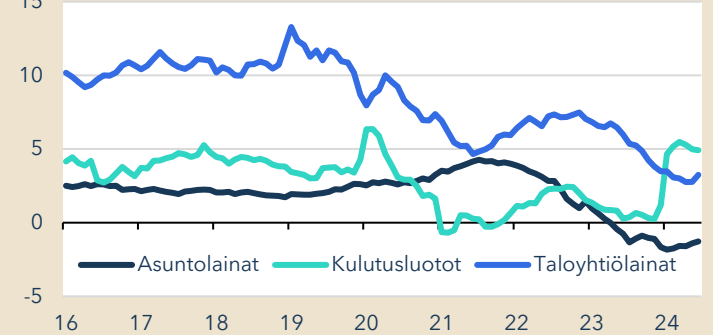

Asunnon ostoaiheet elokuussa ennallaan matalalla tasolla. Suuremmat ostokset eivät vielä kiinnosta kuluttajia.

Kotitalouksien lainat tyypeittäin

Vuosi muutos (%)

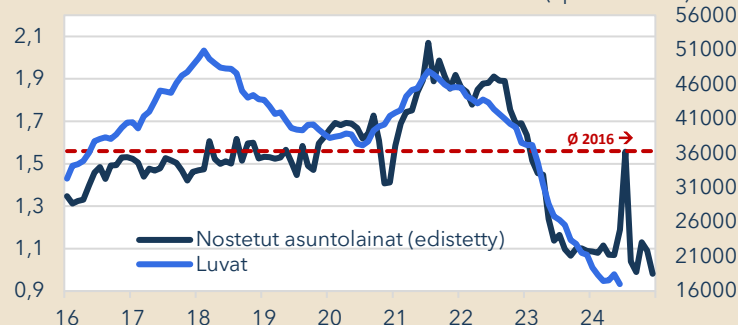
Kotitalouksien asuntolainakannan (106,0 mrd. euroa) supistuminen hidastui kesäkuussa. Taloyhtiölainoissa kasvua.

Uudet asuntolainat ja luvat

Uudet lainat (mrd. euroa)

Asuntoa (kpl. vuositaso)

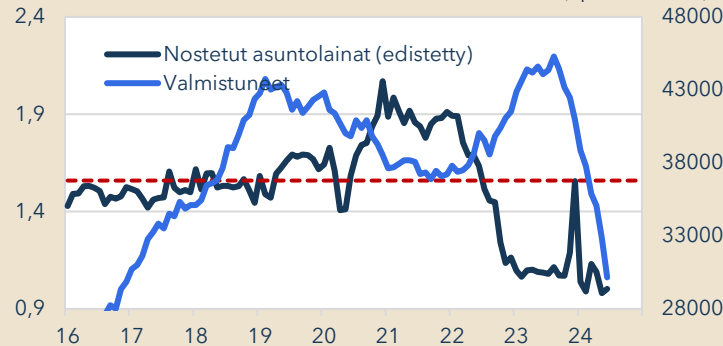
Kotitalouksien asuntolainojen nostot kesäkuussa edelleen poikkeuksellisen vähäisiä. Sijoituslainojen nostoissa piristymistä.

Uudet asuntolainat ja valmistuneet

Uudet lainat (mrd. euroa)

Asunnot (kpl. vuositaso)

Valmistuneiden asuntojen määrä jo hyvin matalalla tasolla. Nostettujen asuntolainojen määrä ei tue kauppaa.

Taloyhtiölainat ja kerrostaloaloitukset

Asuntoa (vuositaso, kpl)

Lainakannan vuosimuutos, mrd.€

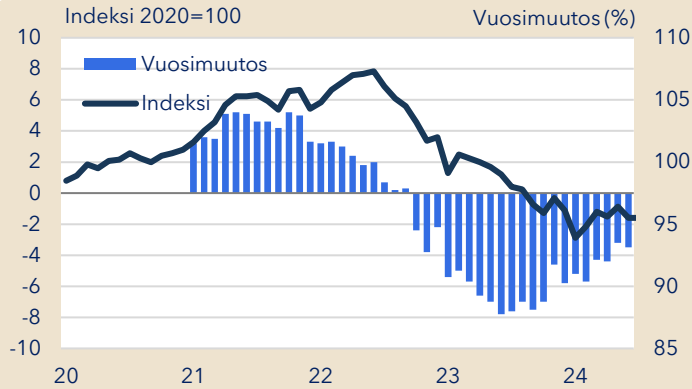

Taloyhtiölainakannan lievä kasvu ennakoi kerrostaloaloituksia. Lainakanta on supistunut voimakkaasti rakentamisen suhdanteen mukana.

Asuntomarkkinat: vanhojen asuntojen kauppa nousujohteinen – uusien kauppa edelleen jäissä

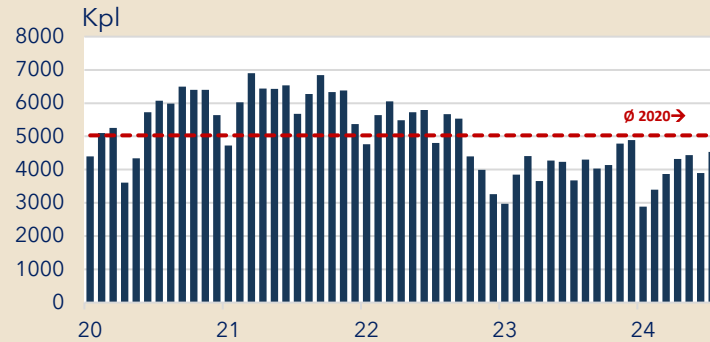
Vanhojen asuntojen hinnat

Hintojen lasku jatkui heinäkuussa. Korkeampiin hintoihin palaaminen kestää vielä pitkään.

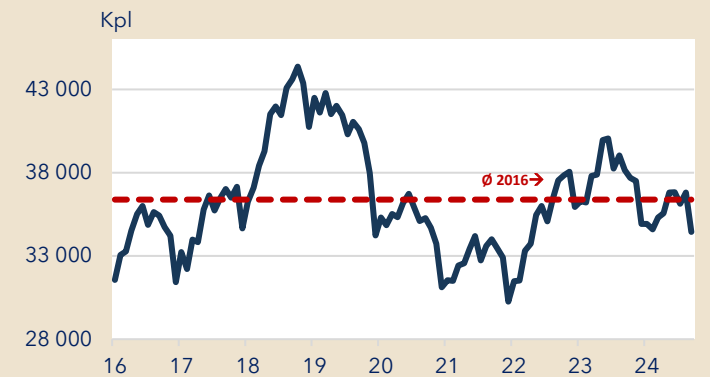
Vanhojen asuntojen kauppamäärät

Asuntokaupan nousujohteinen alkuvuosi jatkui elokuussa. Kauppamäärät ovat edelleen vähäisiä. Korkeiden lasku piristää jatkossa.

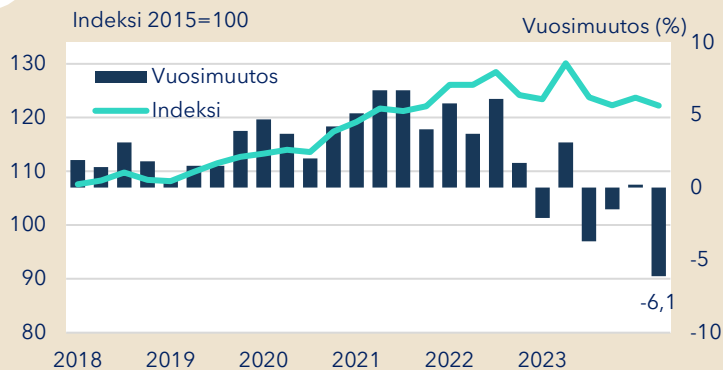
Myynnissä olevat kerrostaloasunnot

Myynnissä olevien asuntojen määrä on laskenut alle keskipitkän ajan keskiarvon.

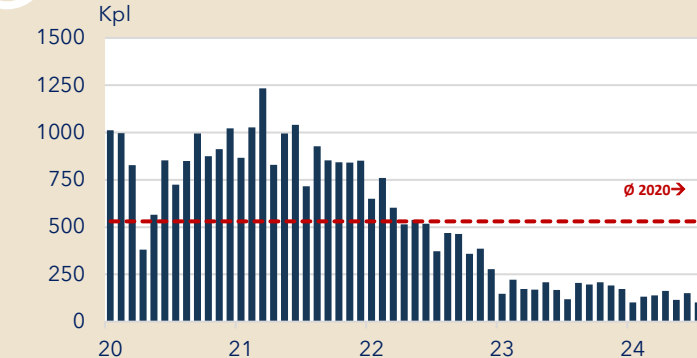
Uusien asuntojen hinnat

Toisella neljänneksellä nähtiin suurin hintapudotus moneen vuoteen. Laskua pääkaupunkiseudulla 9,8 % ja muualla maassa 3,6 % vuoden takaisesta.

Uusien asuntojen kauppamäärät

Kauppamäärät elokuussa edelleen erittäin matalalla tasolla. Myyntiajat ovat pitkiä ja valmiiden asuntojen varanto sulaa hitaasti.

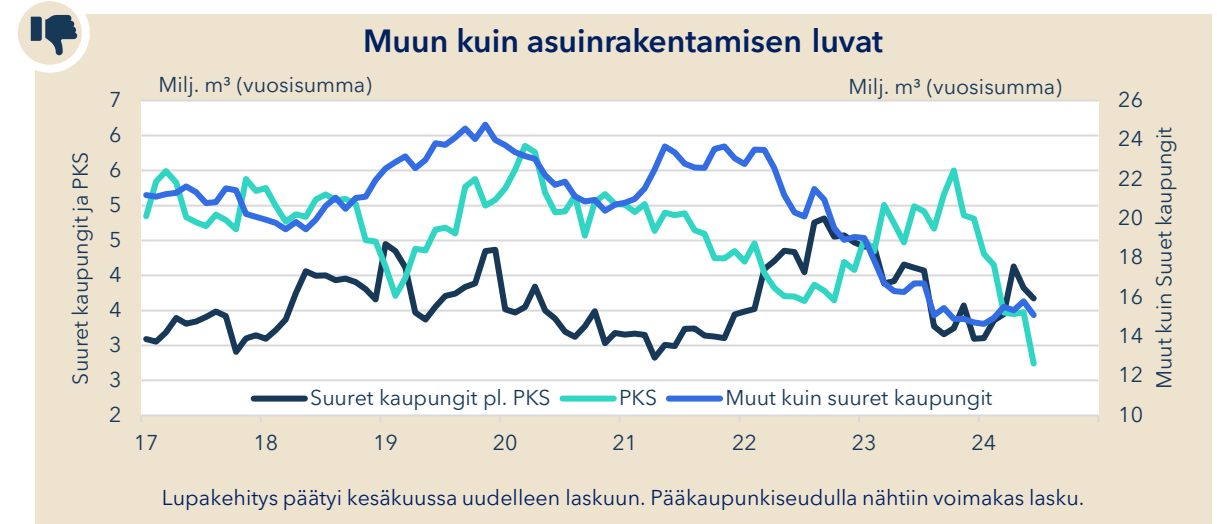
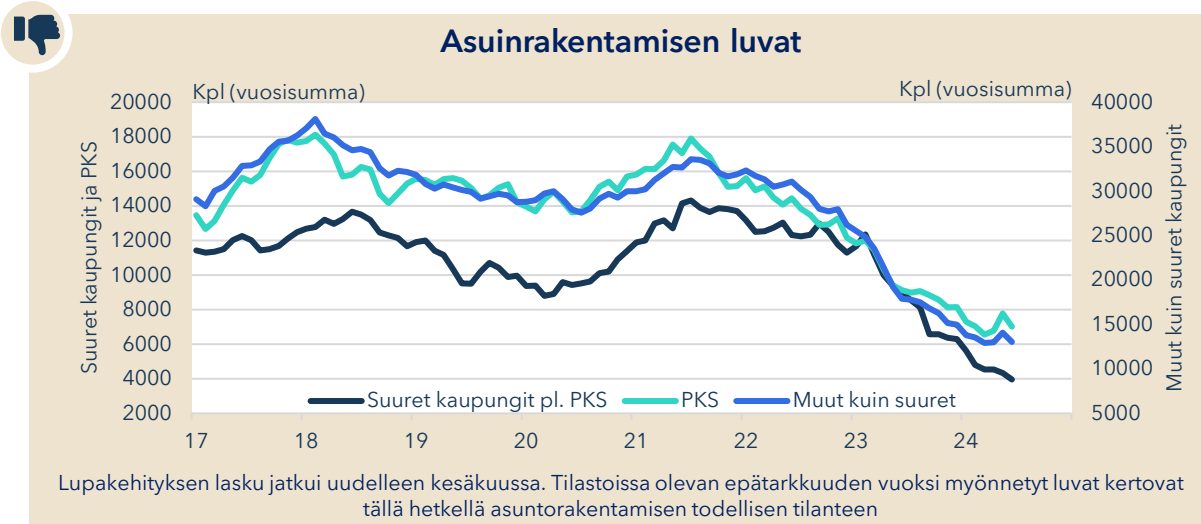
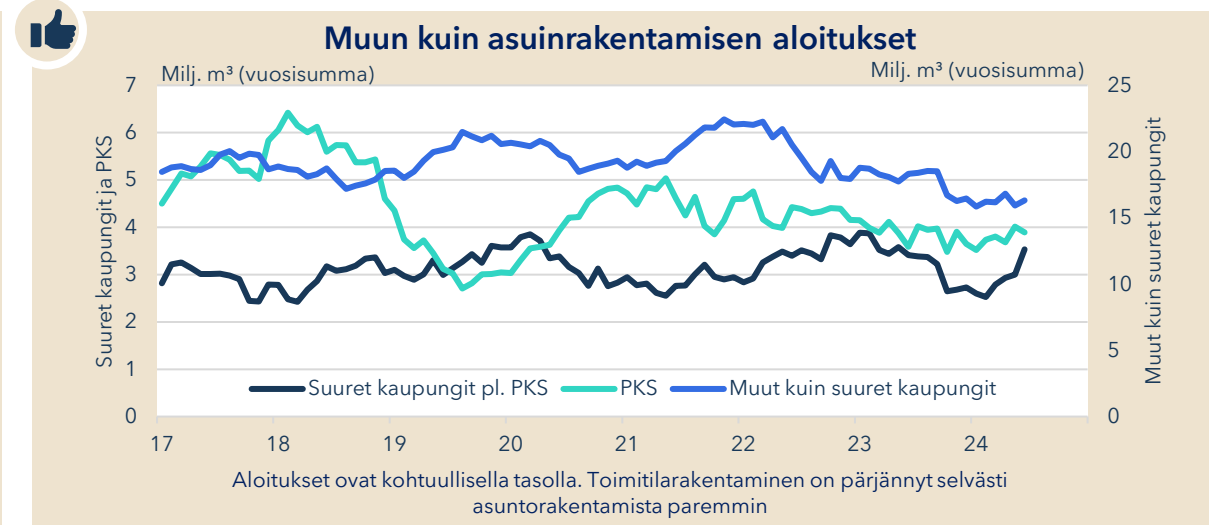
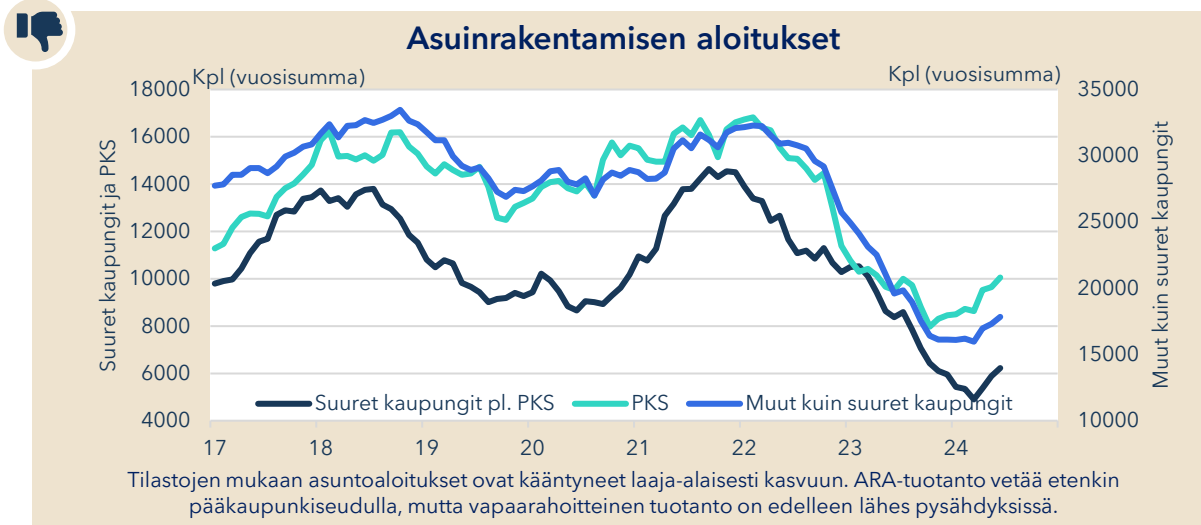

Vuokra-asuntojen tarjonta

Vuokra-asuntojen tarjonta supistuu. Voimakkain lasku johtuu kuitenkin kausivaihtelusta.

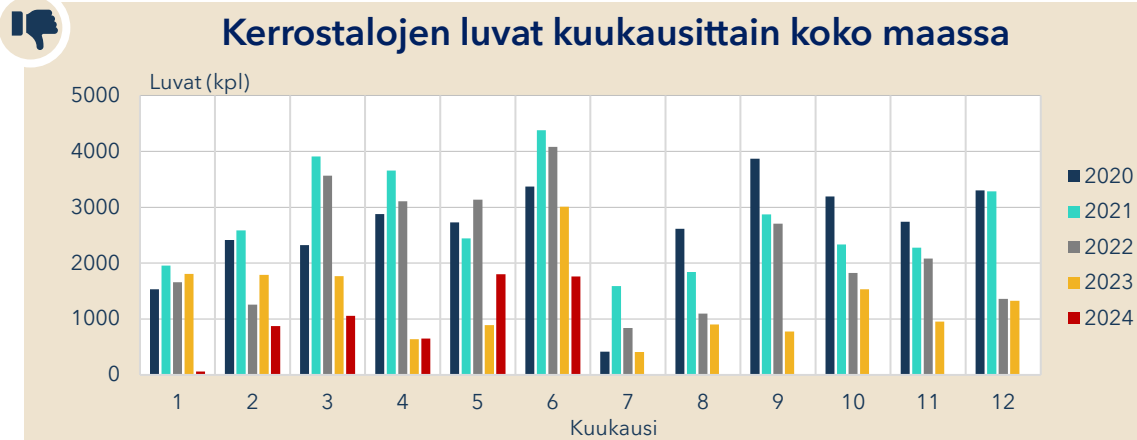
Alueellinen näkömä: asuntorakentamisen luvat edelleen laskussa – toimitiloissa vakaampaa

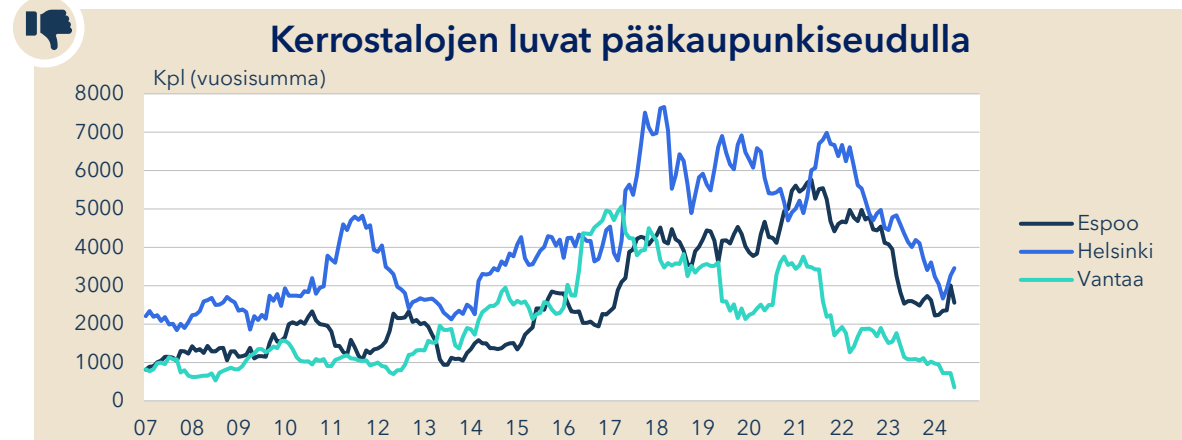
Suuret kaupungit= Jyväskylä, Kuopio, Oulu Tampere, Turku

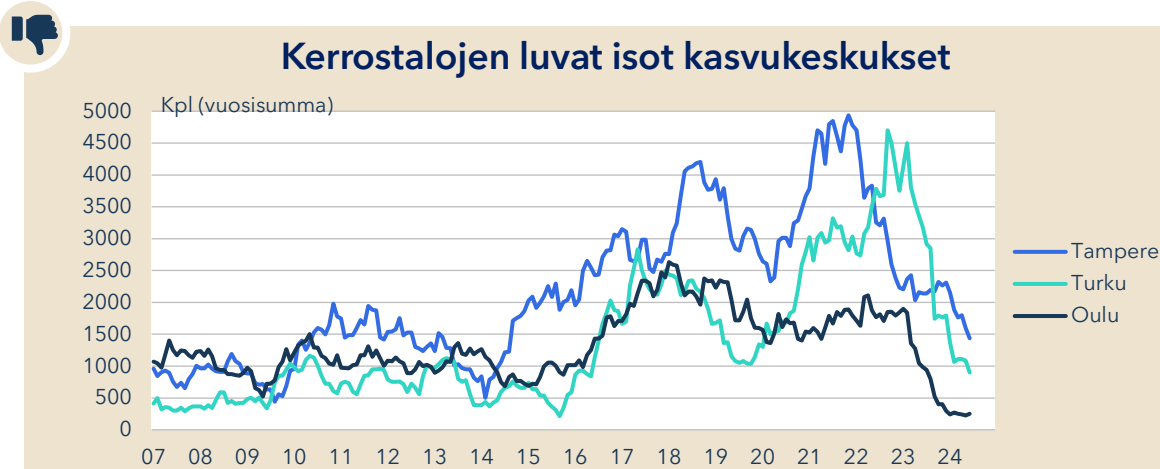
Kerrostalorakentaminen: Helsingissä ja Espoossa piristymistä - muualla lasku jatkuu

Toukokuussa vahva lupakehitys. Kasvua edelliseen vuoteen 36 prosenttia. Tammi-toukokuussa laskua viime vuosien keskimääräiseen tasoon 65 prosenttia.

Pääkaupunkiseudulla kasvua toukokuussa Vantaata lukuun ottamatta.

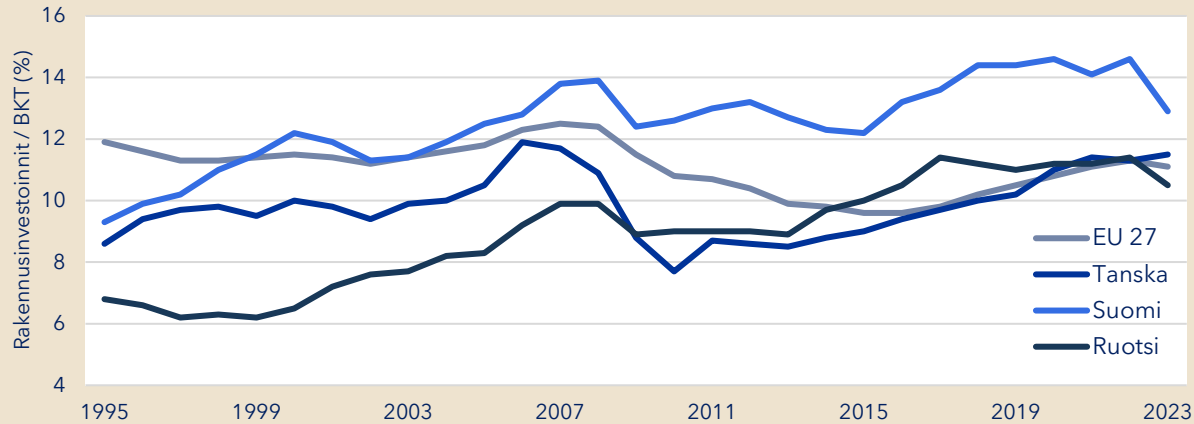
Isoissa kasvukeskuksissa lupien lasku pysähtyi toukokuussa Tamperetta lukuun ottamatta.

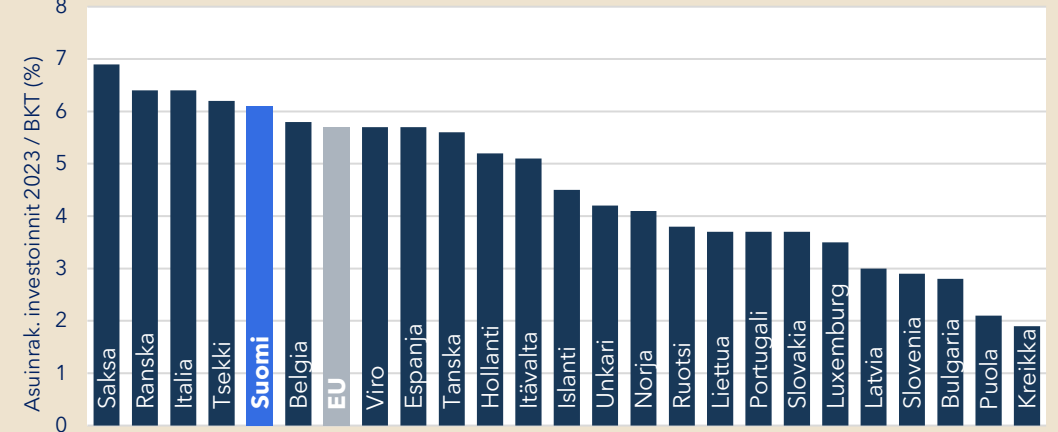
Vaasassa ja Seinäjoella kasvua edellisvuoteen. Jyväskylässä pientä käännettä. Muualla surkea kehitys jatkuu.

Näkymä investointeihin: Suomen talous on muuta Eurooppaa riippuvaisempi rakentamisesta

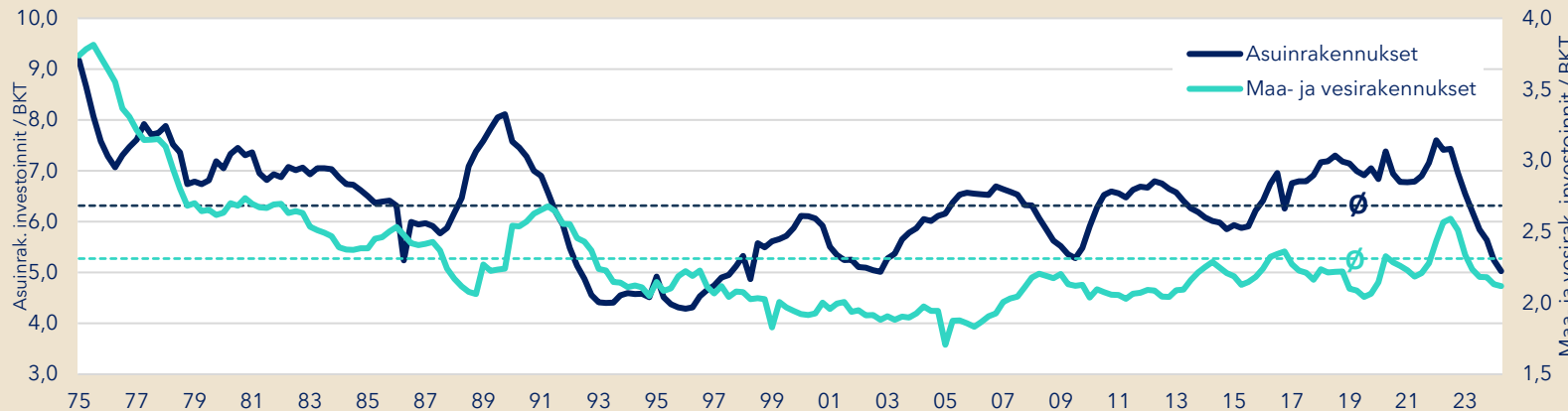
Rakennusinvestoinnit Euroopassa: Suomi putoaa muita korkeammalta tasolta

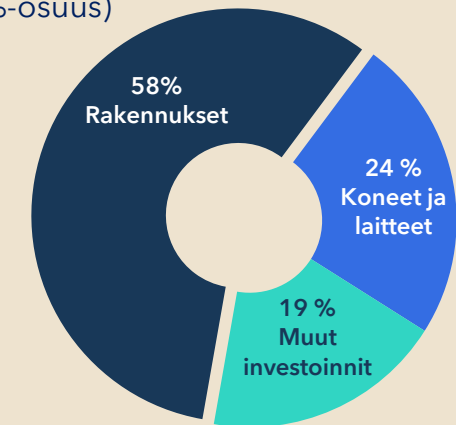
Asuinrakentamisen investoinnit: ykkössija karkasi Keski-Eurooppaan

Rakennusinvestoinnit Suomessa: asunoinvestoinnit romahtivat - infrainvestoinnit laahaavat matalalla

Kiinteät investoinnit Suomessa
2023 (%-osuus)

Näkymä rakentamiseen vuosille 2024-2025

Toipuminen poikkeuksellisen hidasta

Paluuta totuttuun tuotannon tasoon ei ole näköpiirissä. Tuettu asuntotuotanto supistuu tuhansilla asunnoilla markkinaehtoisen tuotannon käynnistyessä vasta viiveellä. Kapulan vaihto valtion tukeman ja markkinaehtoisen tuotannon kesken ei onnistu. Asuntotuotanto pysyy matalalla. Toimitilojen kasvu vauhdittuu vasta kansainvälisen kiinteistömarkkinan piristyessä ja sijoittajien kiinnostuksen kohdistuessa taas Suomeen. Korjaamisen toipumiselle loppuvuodesta on edellytyksiä. Infralla on mahdollisuus pysyvämpään kasvuun geopolitiikan ja energiasiirtymän vetämänä.

Asunnot

Tuettu tuotanto puolittuu

Toimitilat

Muiden armoilla

Korjaaminen

Lähtövuorossa

Infra

Muutos ajaa kasvuun

Rakentamisen näkymä 2024-25: kasvua romahduksesta - näkymä poikkeuksellisen heikko

2023
yhteensä
38,2
MRD. €

6,1

MRD. €

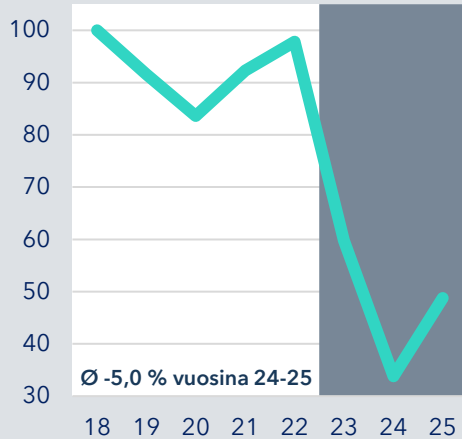
Asunnot

2022: 5,5%
2023: -36,0 %
2024: -26,0 %
2025: 15,0 %

Kapula putoaa

Asuntokaupan toipumiselle on eväitä. Uudistuotanto pysyy heikkona. Valtion tukema tuotanto vähenee tuhansilla asunnoilla. Korvaavaa vapaarahoitteista kysyntää ei löydy mistään. Ei paluuta totuttuun.

Määräindeksi 2018=100

9,1

MRD. €

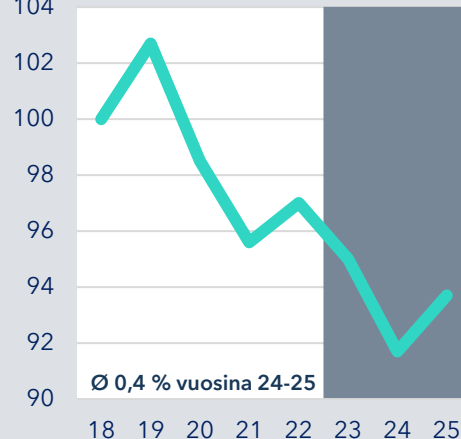
Muu kuin asuinrakentaminen

2022: 1,4 %
2023: -2,0 %
2024: -3,0 %
2025: 2,0 %

Muiden armoilla

Näkymä on vaisu. Toipuminen vauhdittuu vasta kansainvälisten markkinoiden piristyessä ja ulkomaisten sijoittajien kiinnostuksen kohdistuessa taas Suomeen.

Määräindeksi 2018=100

15,7

MRD. €

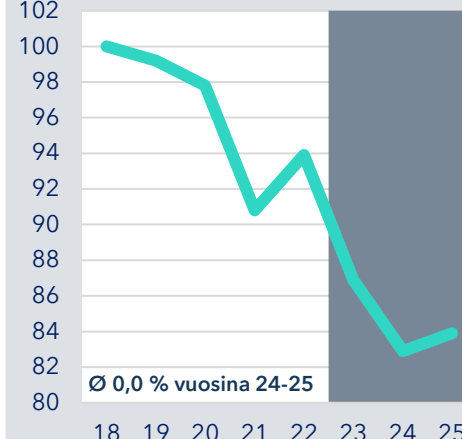
Korjausrakentaminen

2022: 3,4 %
2023: -7,0 %
2024: -4,0 %
2025: 1,0 %

Lähtövuorossa

Supistuminen on jatkunut odotuksia voimakkaampana. Taloudellisten taustatekijöiden parantuminen nostaa näkymää jo loppuvuonna. Ensi vuodelle on luvassa vaisua kasvua.

Määräindeksi 2018=100

7,2

MRD. €

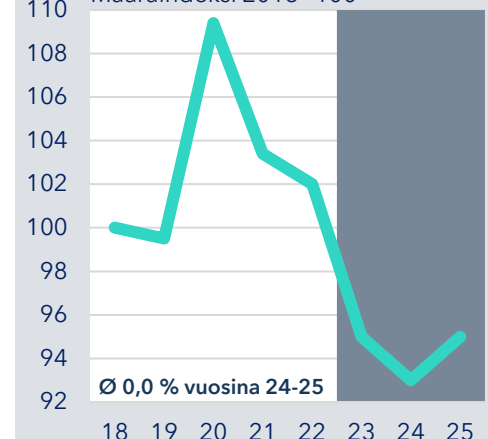
Maa- ja vesirakentaminen

2022: -1,4 %
2023: -7,0 %
2024: -2,0 %
2025: 2,0 %

Muutos ajaa kasvuun

Supistuminen jatkuu vielä tämän vuoden. Ensi vuonna päästään kasvuun ensimmäistä kertaa 3 vuoteen. Kasvu jatkuu geopolitiikan ja energiamurroksen vetämänä.

Määräindeksi 2018=100

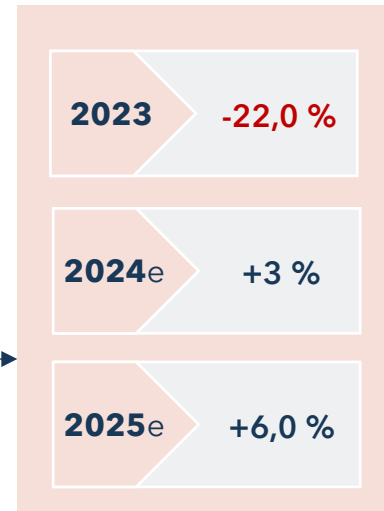
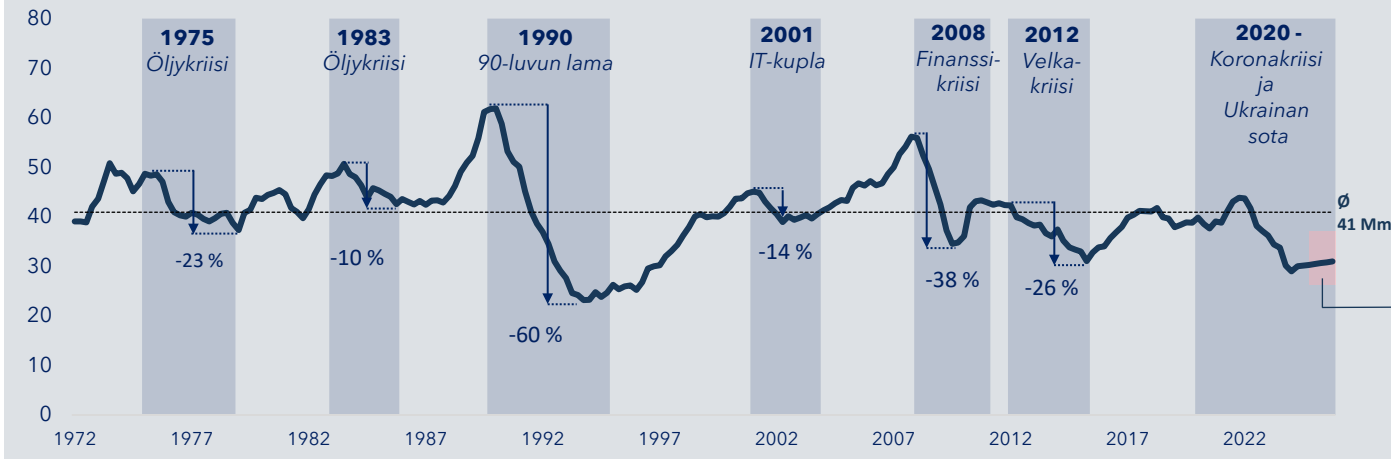

= RAKENTAMINEN YHTEENSÄ*: 2022e: +3,4 % 2023e: -16 % 2024e: -7 % 2025e: +4 %

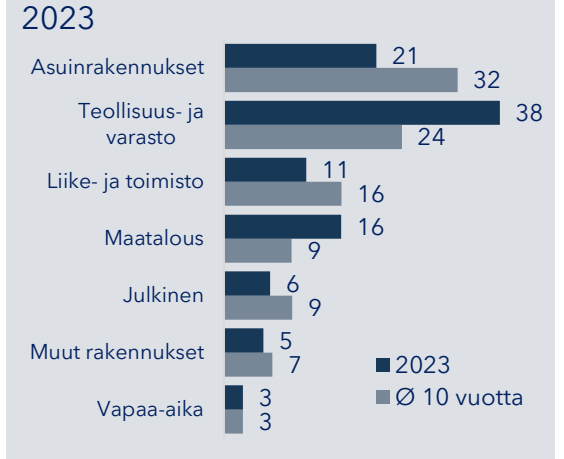
*kiinteähintainen arvonlisäys

Näkymä aloitukseen: toipuminen jatkuu lähivuosina hitaana – ei paluuta totuttuun tasoon

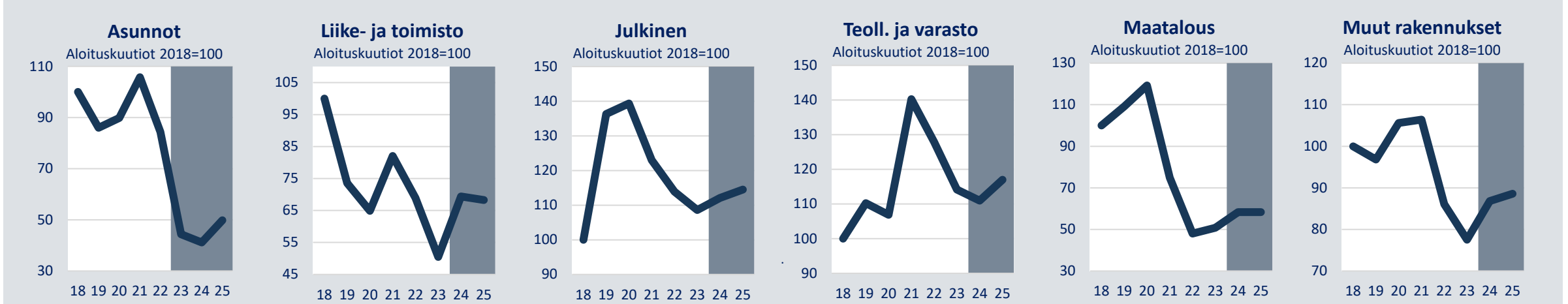
Pitkä aikaväli aloituskuutiot (milj. m³)

Markkinaosuudet

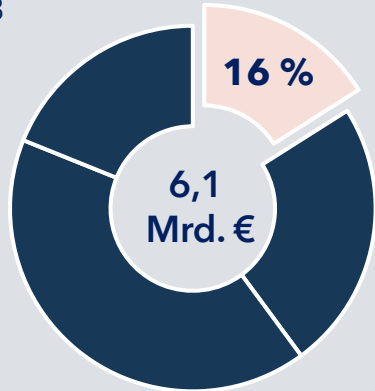
Näkymä rakentamisen lajeihin: aloitusten kovin pudotus viime vuonna – laaja-alainen heikko toipuminen alkaa

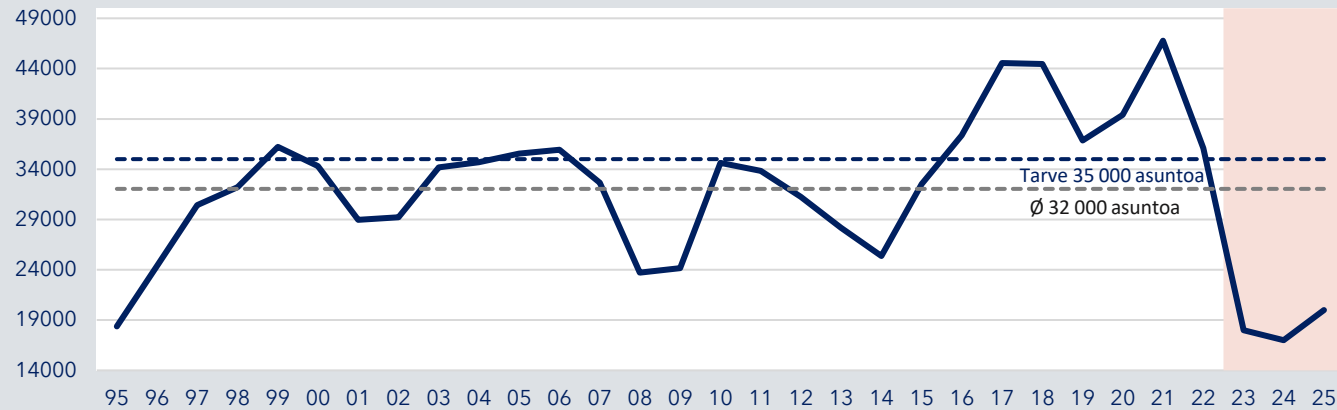
Asuntorakentamisen näkömä: tuettu tuotanto puolittuu - vapaarahoitteinen toipuu vasta viiveellä

Markkinaosuus

2023

Pitkä aikaväli asuntojen aloitukset (kpl)

2023e -50 %

2024e -6 %

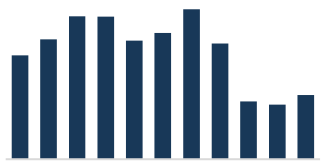
2025e +18 %

Asuntojen aloitukset

yhteensä (kpl)

2022: 36 096
2023: 18 000
2024: 17 000
2025: 20 000

15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25

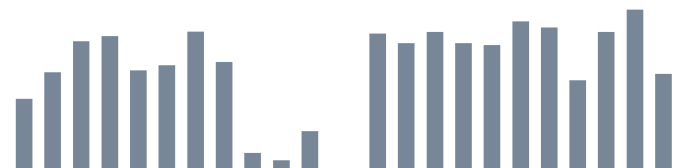
Kerrostalot

Vapaarahoitteiset

2022: 20 600
2023: 3 400
2024: 2 000
2025: 7 500

Tuetut

2022: 5 600
2023: 8 600
2024: 10 000
2025: 6 000

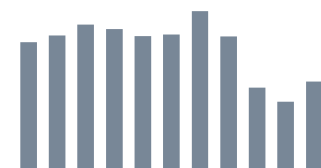

15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25

Omakotitalot

2022: 6 800
2023: 4 200
2024: 3 500
2025: 4 500

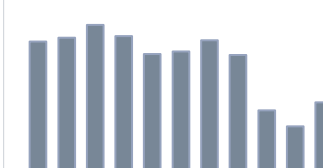

15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25

Rivitalot

2022: 3 000
2023: 1 600
2024: 1 200
2025: 1 800

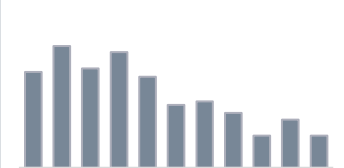

15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25

Muut rakennukset

2022: 300
2023: 200
2024: 300
2025: 200

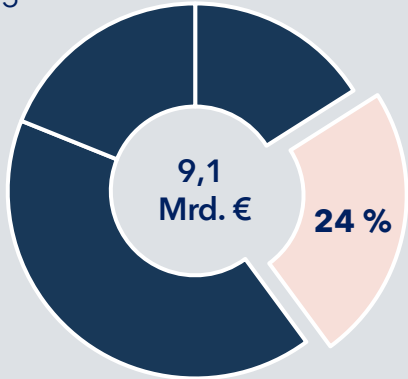

15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25

Toimitilarakentamisen näkymä: hidas toipuminen vauhdittuu vasta kv. markkinoiden piristyessä

Markkinaosuus

2023

Pitkä aikaväli muun kuin asuinrakentamisen määrä

2023 -2,0 %

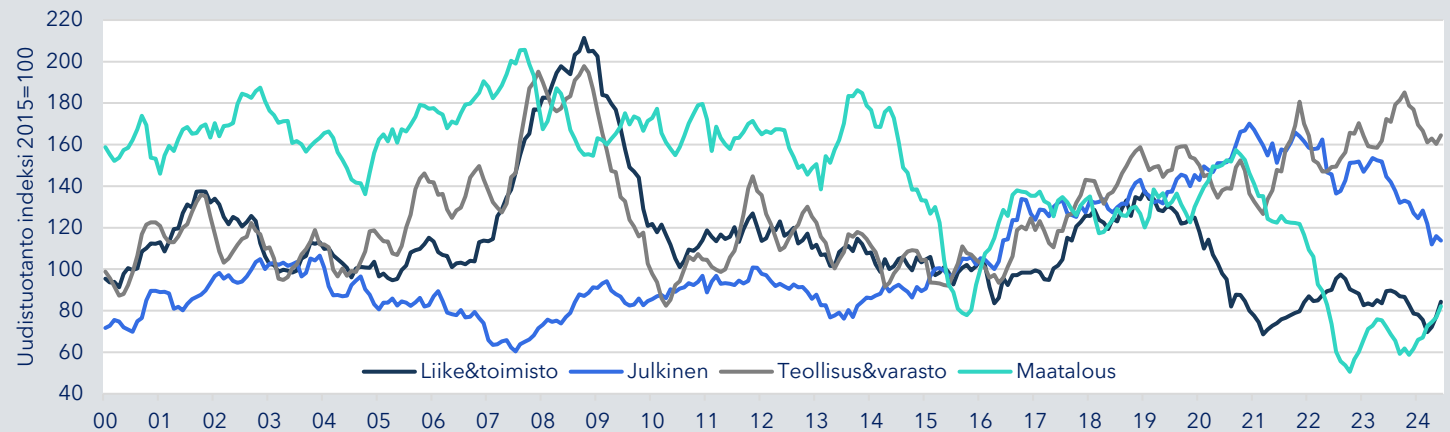
2024e -3,0 %

2025e 2,0 %

EK:n investointi-tiedustelu (kesäkuu 2024)	Kiinteät investoinnit, miljoonaa euroa ja vuosimuutos (%)				
	2022	2023	2024	22-23 %	23-24 %
Koneet, laitteet ja kuljetusvälineet	2 874	3 089	3 230	7,5	4,6
Rakennukset	1 177	1 106	879	-6,1	-20,5
Muut	1 035	1 436	1 395	38,7	-2,9
Yhteensä	5 086	5 630	5 505	10,7	2,2

Vihreän siirtymän investoinnit 2020-2050: Investointitarpeista on erilaisia arvioita. Ilmastotavoitteiden toteuttamiseksi edellyttämät investoinnit suomalaisessa teollisuudessa tulevat minimissään ylittämään yhteensä 100 miljardia euroa vuosina 2020-2050 eli 3,3 miljardia euroa vuodessa.

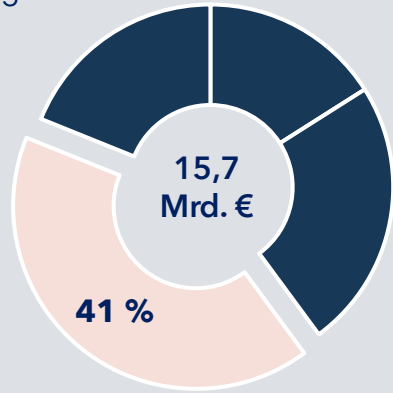
Uudistuotannon määrä: teollisuus korkealla - liike- ja toimisto ja julkinen kasvuun ensi vuonna

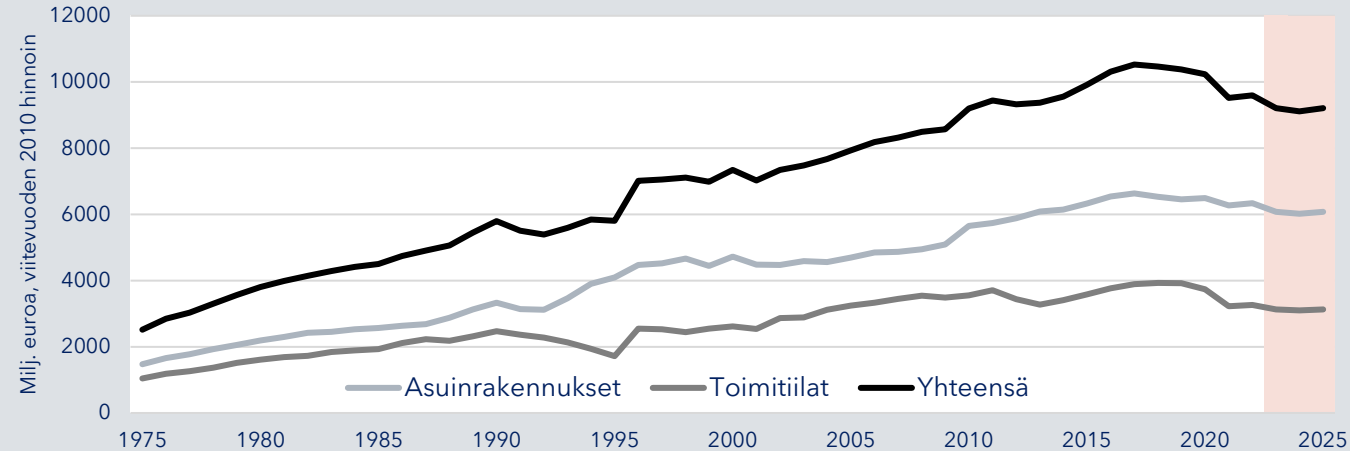
Korjausrakentamisen näkömä: odotuksia heikompaa – vahvistuva talous kääntää loivaan kasvuun

Markkinaosuus

2023

Pitkä aikaväli korjausrakentamisen määrä

2023e -7,0 %

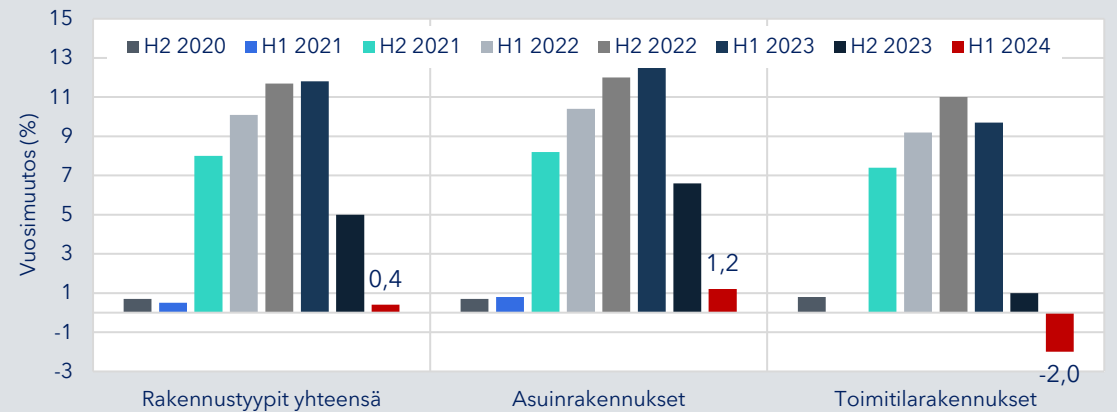
2024e -4,0 %

2025e +1,0 %

Suhdannenäkömät: vuoden 2023 alussa alkanut voimakas supistuminen jatkuu

Kustannuskehitys: voimakas nousu hidastui alkuvuonna selvästi

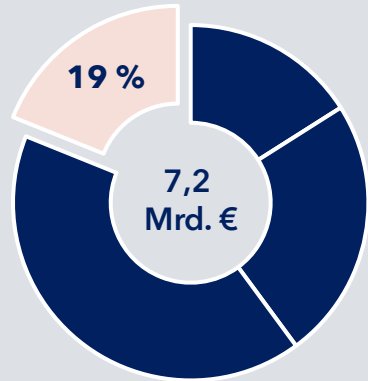

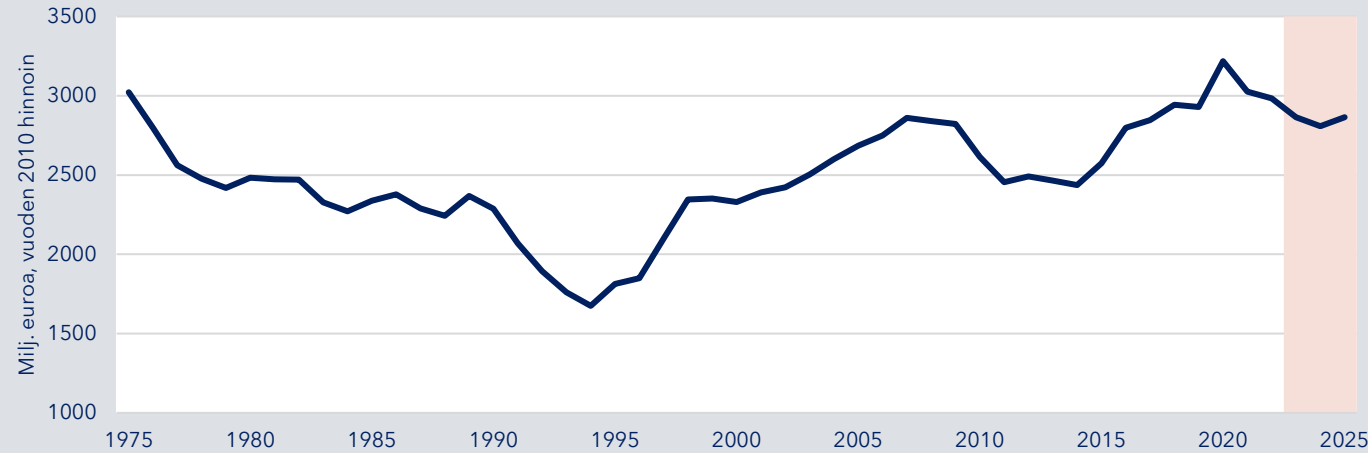
Infrakentamisen näkömä: kasvuun ensimmäistä kertaa 3 vuoteen - geopolitiikka ja energiamurros tukevat

Markkinaosuus

2023

Pitkä aikaväli maa- ja vesirakentamisen määrä

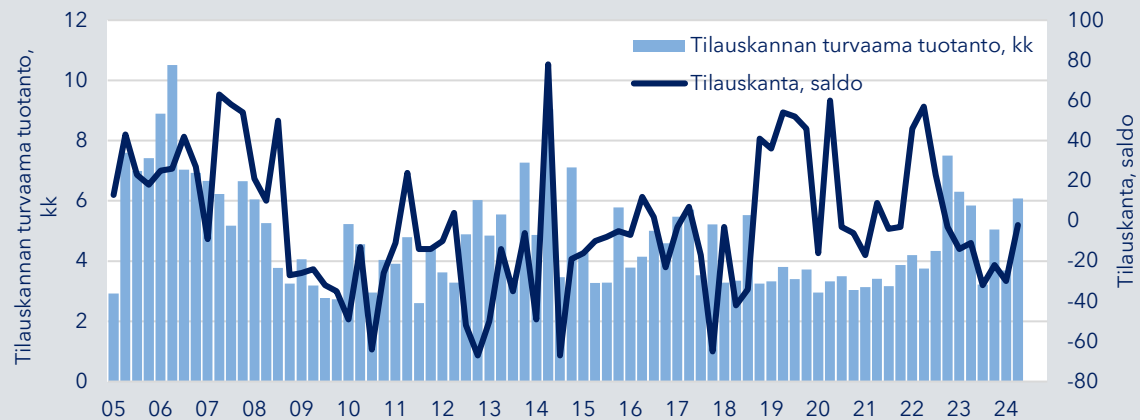

2023e -7,0 %

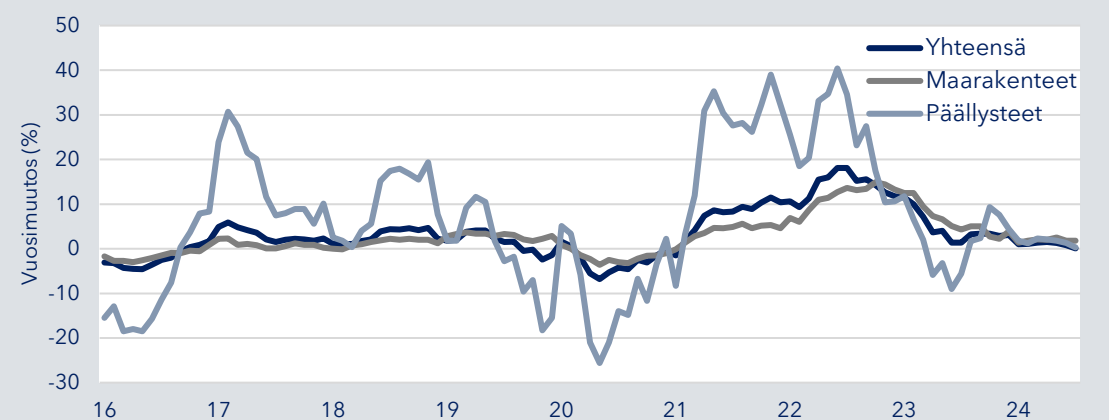
2024e -2,0 %

2025e +2,0 %

Suhdannenäkömät: tilauskannan lasku vaimeni - pituus nousi hieman

Kustannuskehitys: kustannusten nousu pysähtyi

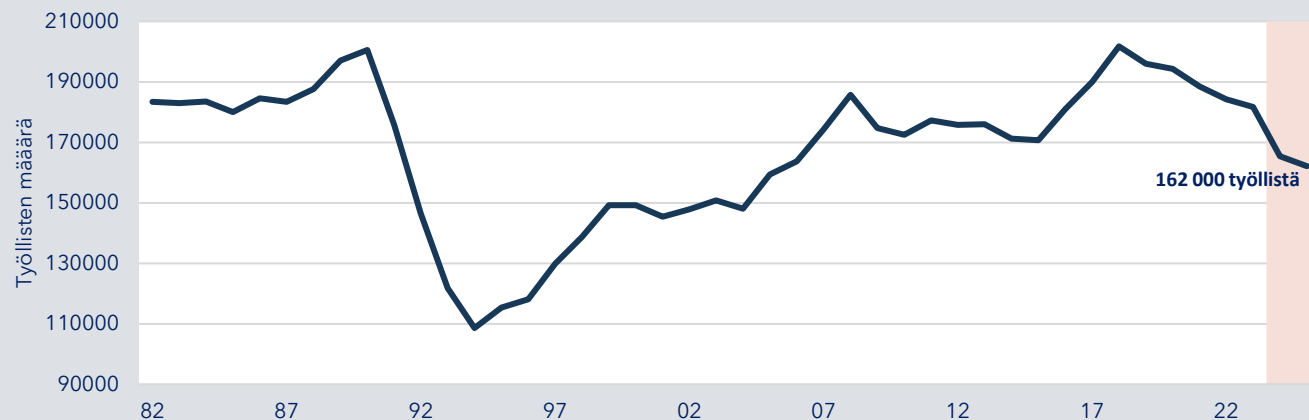
Työllisyyden näkömä: nousukauden työllisyys pyyhkiytyi pois – lasku jatkuu pitkälle ensi vuoteen

Osuus työllisistä

2022

Pitkä aikaväli työllisyyden kehitys

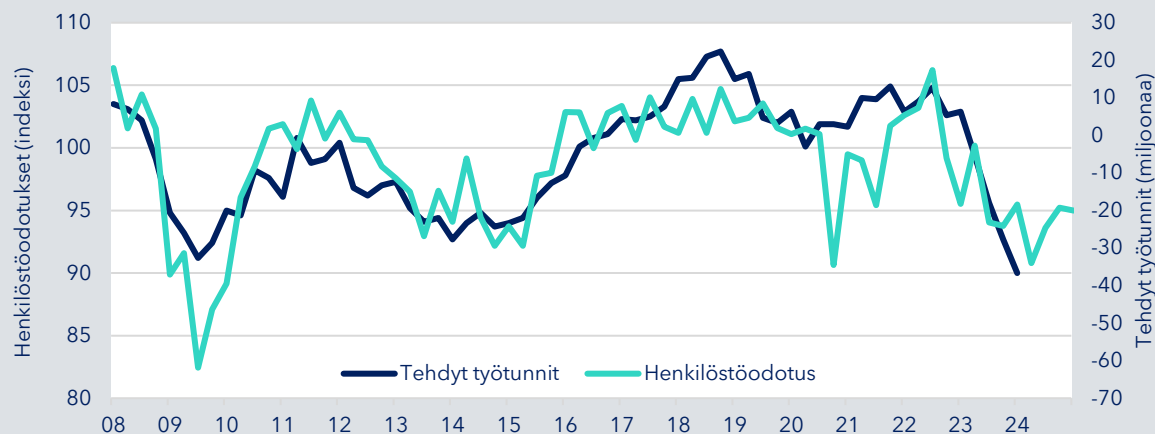

2023 -1,4%

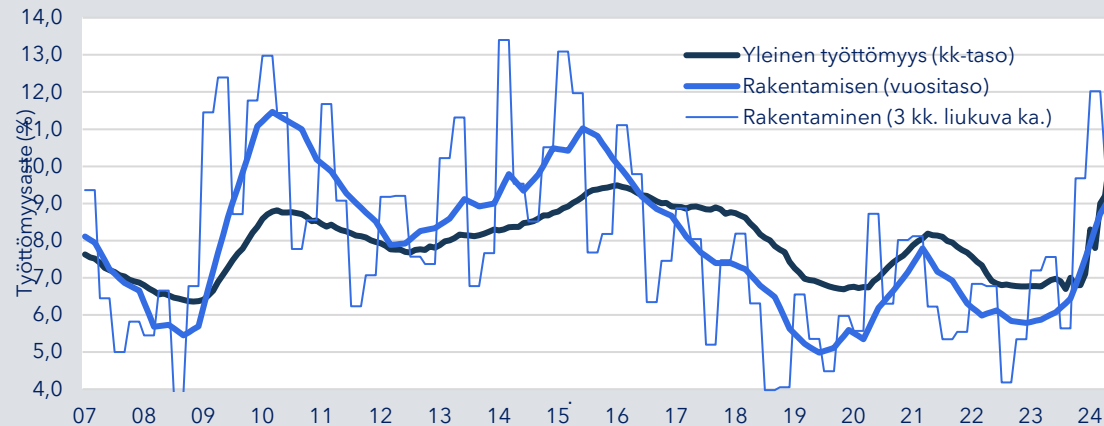
2024e -9,0%

2025e -2,0%

Työllisyyden näkömät: yritysten työvoiman tarve vähenee edelleen

Työttömyys: Rakentamisen työttömyys on noussut yli muun talouden tason

Kysyttävää?

Jouni Vihmo

Pääekonomisti

jouni.vihmo@rt.fi

+358 50 5201636

X: @jounivihmo

Tuettu asuntotuotanto putoaa heikossa suhdanneilanteessa liian matalalle

Vaparahoitteinen asuntotuotanto ei käänny kunnolla vielä ensi vuonna

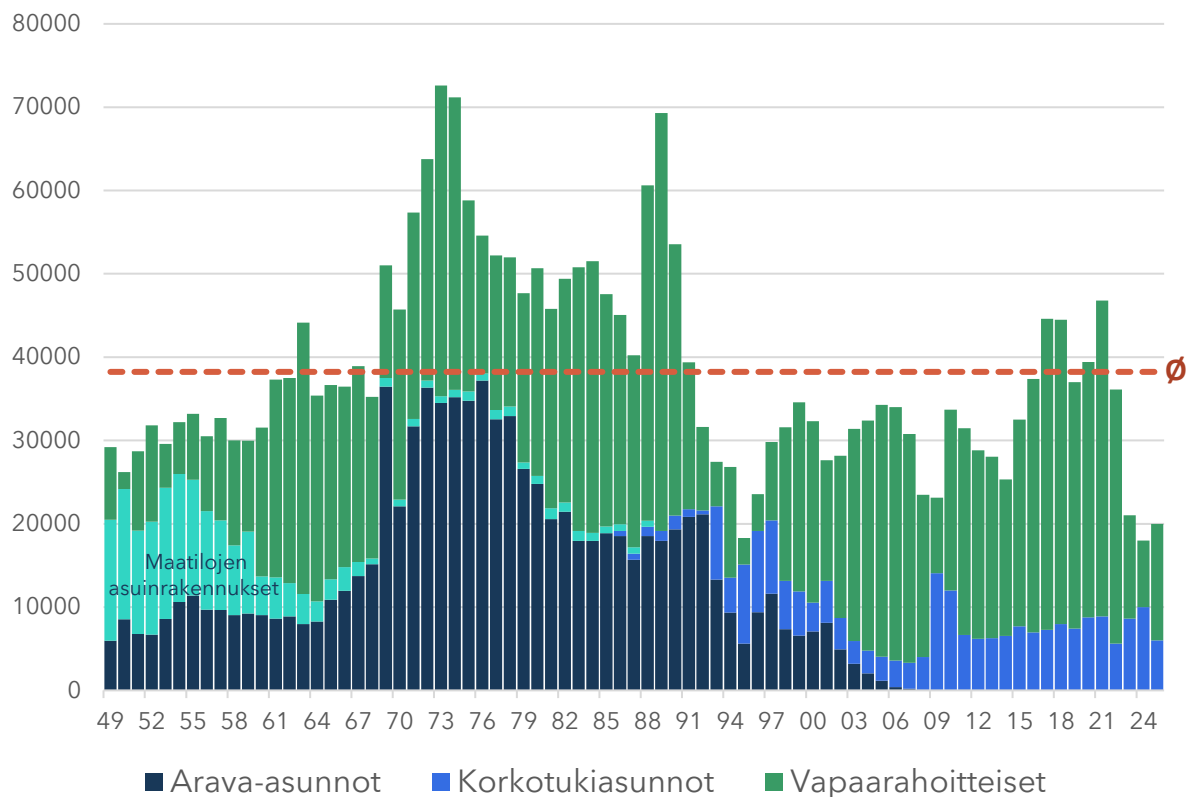
Toimitusjohtaja Aleksi Randell
24.9.2024

Tuettu tuotanto puolittuu ja vapaarahoitteinen toipuu hitaasti

Tuetun tuotannon alasajo ja ARA-tuotantoon ja asumiseen liittyvät politiikkamuutokset ovat väärin ajoitettuja

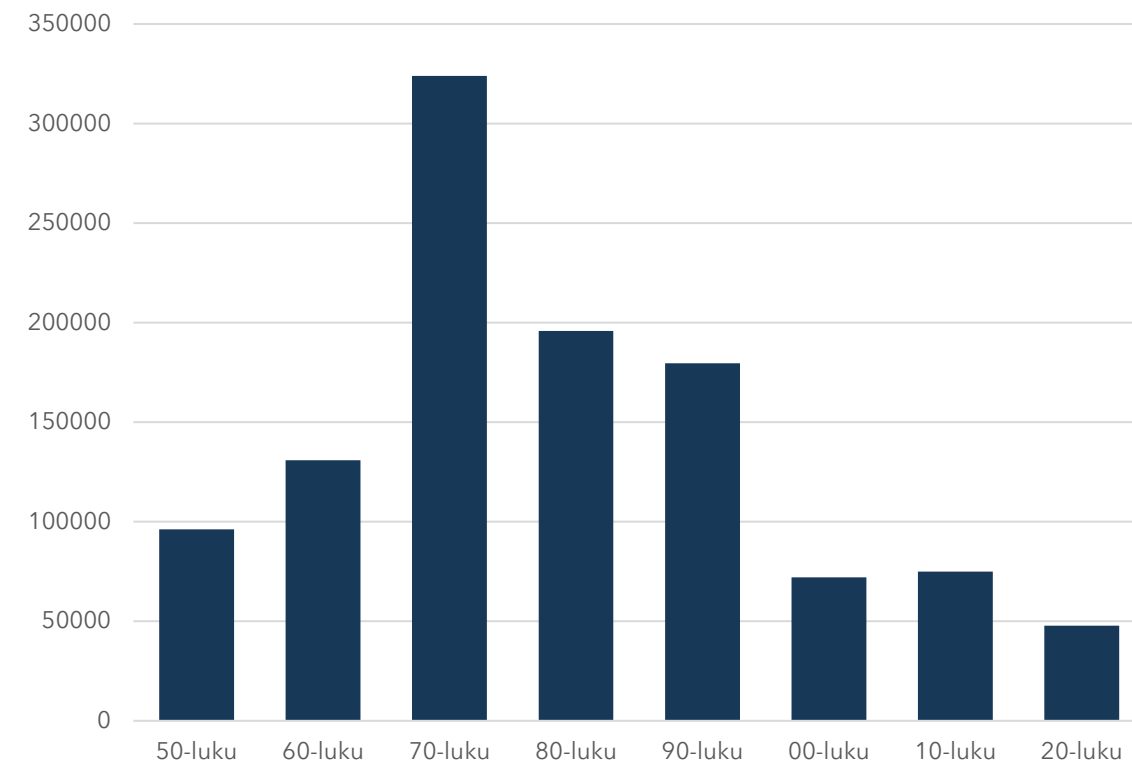
Asuntotuotanto kaukana asuntotarpeesta

Asuntoaloitukset (kpl)

ARA-tuotannon osuus pienenee

ARA-aloitukset lainoitusvuosikymmenittäin (kpl)

Kysyttävää?

Aleksi Randell

Toimitusjohtaja

aleksi.randell@rt.fi

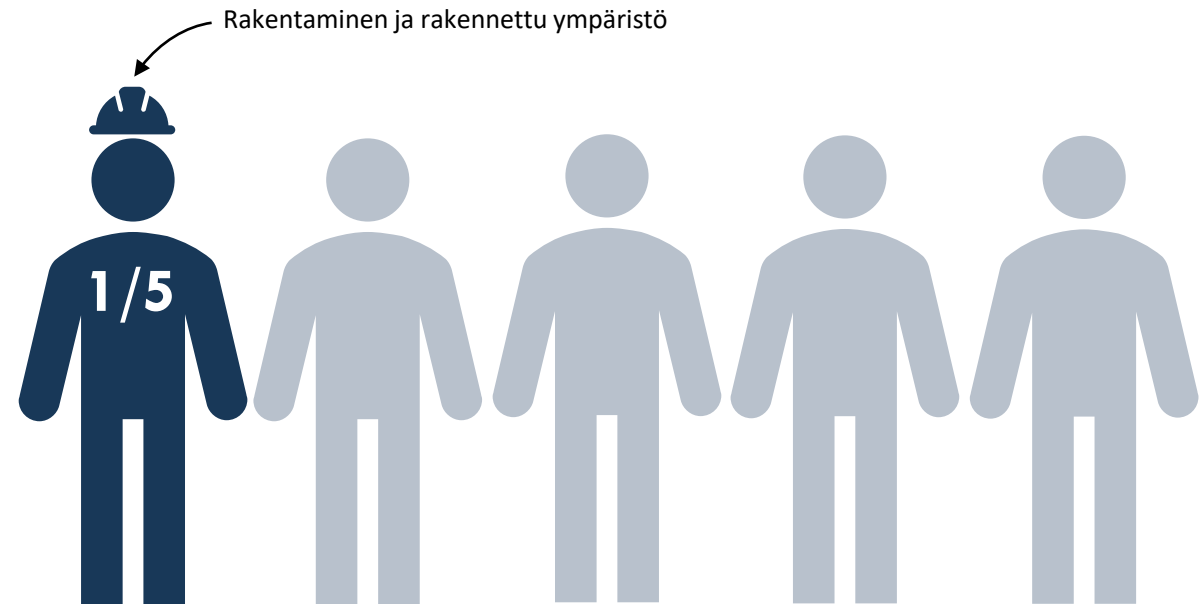
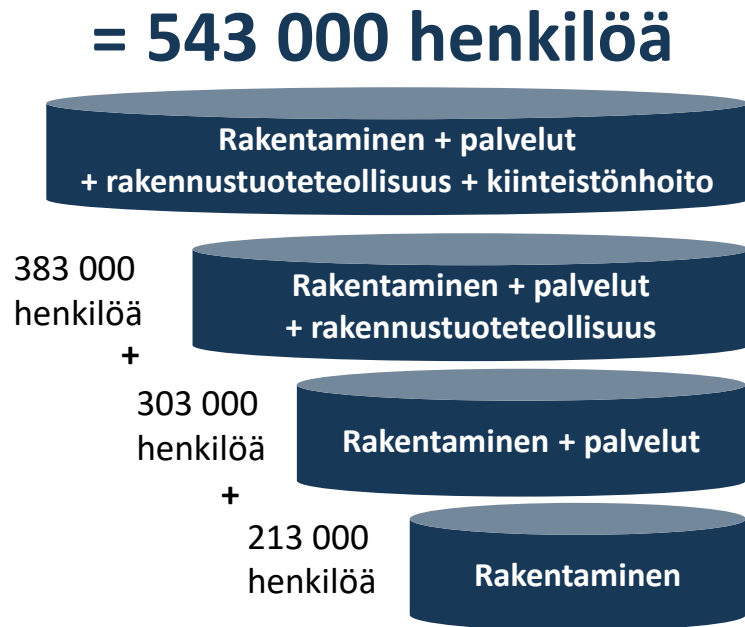
+358 400 500 822

X: @aleksirandell

Liitteet

Joka viides suomalainen työllistyy uuden rakentamisesta tai rakennetun ympäristön hoidosta

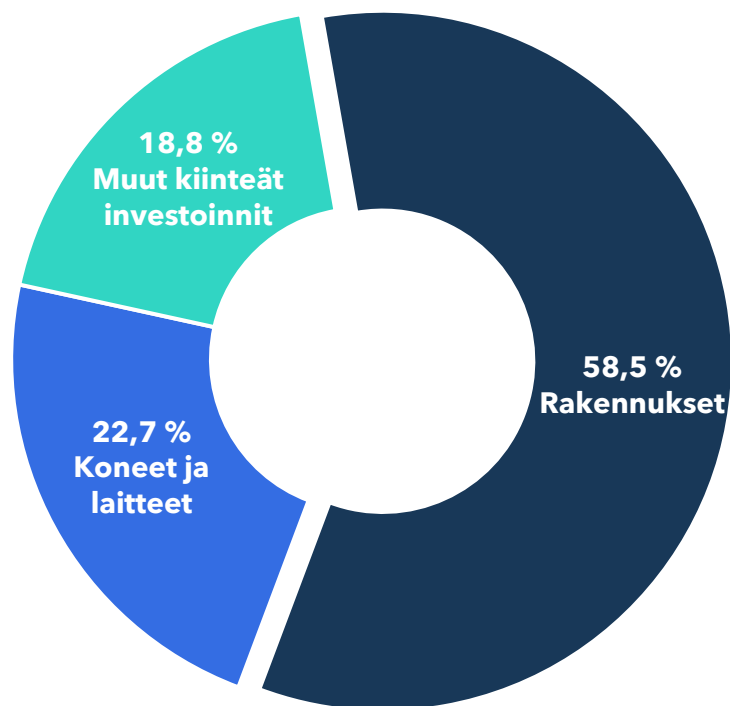

Suomessa on noin 2,5 miljoonaa työllistä, joista joka viides työllistyy uuden rakentamisesta tai olemassa olevan kiinteistön hoidosta.

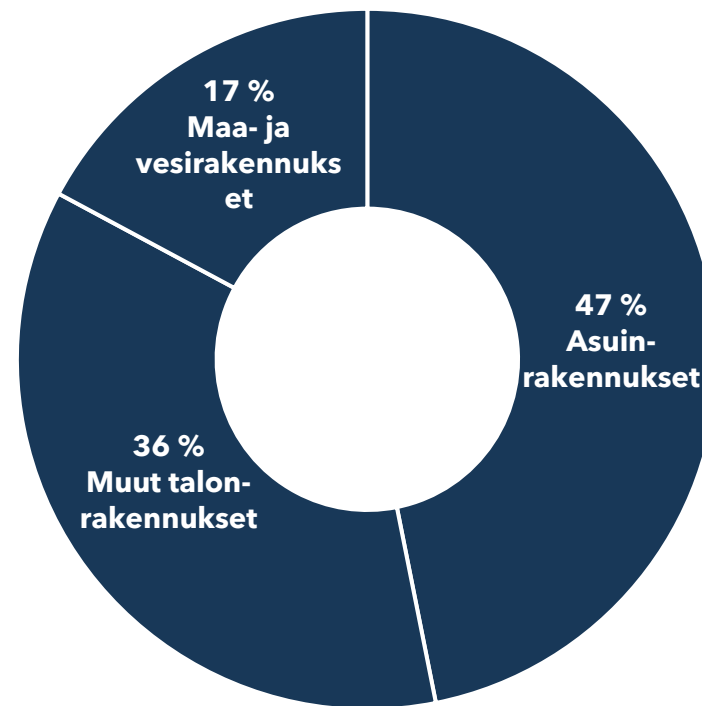

Rakennusinvestoinnit kattavat 60 % investoinneista

Kiinteät investoinnit yhteensä

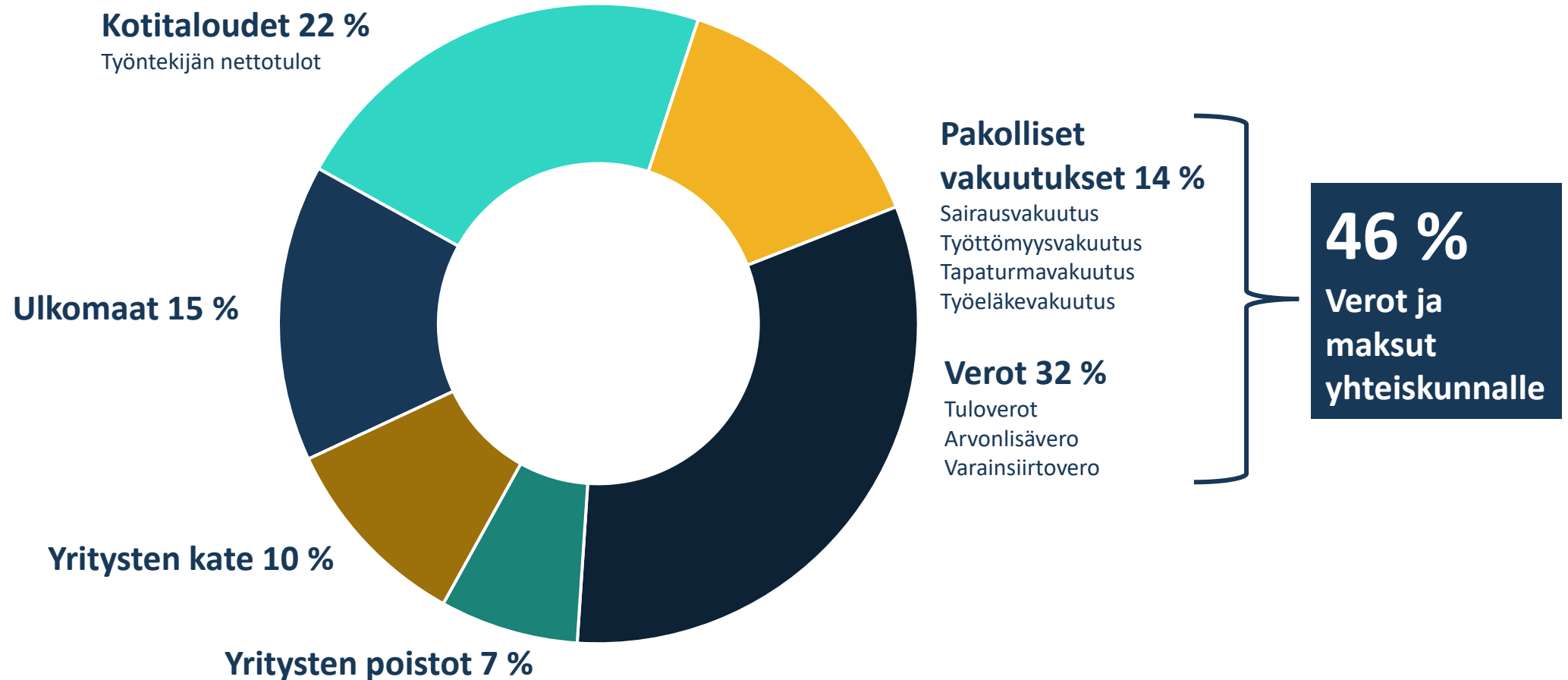

Rakennusinvestoinnit

Rakentaminen on verointensiivistä

Asuntorakentamiseen sijoitetun euron jakautuminen tuloiksi

Investointi rakentamiseen työllistää aina

Miljoonan euron investoinnin työllistävyys rakennusalalla

		Infrarakentaminen HTV/miljoonaa euroa	Talonrakentaminen HTV/miljoonaa euroa
	Rakennuttaminen, suunnittelu, muut palvelut	3	3
	Työmaalle ostettavat tuotteet ja palvelut	3	5
	Rakentaminen	5	6
	Yhteensä	11	14

Viisi syytä miksi rakentaminen on kestävä taloudellisen kasvun lähde

